

שאלות – שמות פרק א'

- (1) וְאַלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרָיִם
א. הסבר את דברי הפסוק: "הבאים מצרימה".
שנכנסו למצרים.
ב. הסבר: "את יעקב".
עם יעקב.
ג. אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ – הסבר.
כל אחד מבני יעקב ירד יחד עם משפחתו.
- (2) כמה נפשות היו לישראל בזמן שהם ירדו למצרים?
70.
- (3) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמֵאֹד מְאֹד וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם – הסבר את הפסוק.
בני ישראל שחיו בדור שלאחר הירידה למצרים התרבו על ידי שנכנסו להריון, בני ישראל הולידו את העוברים שהיו במעיהם בשעת ההיריון, בני ישראל התרבו על ידי שהבנים שנולדו להם לא מתו בשעה שהיו קטנים, בני ישראל לא מתו בהיותם אנשים צעירים, אלא חיו שנים רבות, על ידי שנולדו לבני ישראל הרבה צאצאים, וצאצאים אלו זכו לחיות לאורך הרבה שנים, בני ישראל התרבו עד שהארץ התמלאה מהם.
- (4) "ויקם מלך חדש על מצרים" – מדוע לא הכיר מלך מצרים החדש את פועלו של יוסף?
מכיוון שהוא עשה את עצמו כאילו הוא לא יודע את פועלו של יוסף.
- (5) מה אמר פרעה לעמו על בני ישראל?
עם ישראל הוא עם חזק יותר מהעם המצרי.
- (6) "הבה נתחכמה לו" – לשם מה רצה פרעה להתחכם לבני ישראל?
כדי למנוע את הריבוי של עם ישראל.
- (7) מה היה החשש של המצרים מעם ישראל?
שמה אם תהיה מלחמה, עם ישראל יהיה לצד האויב, ויילחם במצרים, ויעלה לא"י.
- (8) "ועלה מן הארץ" – מה היה חששם של המצרים במקרה זה?
שבנ"י יעלו לא"י.
- (9) "וישימו עליו שרי מיסים".
א. מי שם על מי שרי מיסים? **המצרים על בני ישראל.**
ב. מדוע שמו שרי מיסים? **כדי לענות את בני ישראל.**
ג. כיצד יהיה העינוי על ידי שרי המיסים? **על ידי קיום העבודות שהוטלו על בני ישראל.**
- (10) "ויבן ערי מסכנות":
א. מהם ערי מסכנות ומדוע הטילו המצרים על בני ישראל לבנות דווקא ערים אלו?
ערי אוצרות, מכיוון שיש צורך בבניית ערים חזקות כדי שישמשו לערי אוצרות.
ב. אלו שני ערי מסכנות בנו בני ישראל למצרים?
פיתום ורעמסס.
- (11) מה קרה בשעה שהמצרים עינו את בני ישראל?
עם ישראל הלך והתרבה.
- (12) הסבר: "ויקוצו מפני בני ישראל".

המצרים קצו בחייהם, לא רצו לחיות בגלל בני ישראל. כאשר המצרים היו נזכרים בבני ישראל, המצרים היו רוצים למות מרוב צער שהצטערו.

13) וַיַּעֲבְדוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ – מה אומרת לנו התורה שהמצרים עשו בעקבות כך שראו שהם אינם מצליחים להצליח במזימתם ובני ישראל עדיין מתרבים?

המצרים הגבירו את עבודת הפרך על בני ישראל.

14) באלו עבודות מציינת התורה שהמצרים מיררו את חייהם של בני ישראל?

א. חומר ולבנים – בניית בתים וגדרות על ידי אבנים וטיט.

ב. בכל עבודה בשדה – עבודות הקשורות לשדות.

15) אֵת כָּל עֲבֹדְתְּם אֲשֶׁר עָבְדוּ בְּהֵם בְּפָרֶךְ – מה הדגישה התורה במילים אלו?

כל עבודה שהמצרים העבירו את בני ישראל, היו מעבידים את בני ישראל בפרך. גם מלאכות

שהיו צריכות להיות קלות יותר, העבירו המצרים את בני ישראל בפרך.

16) המיילדות העבריות:

א. מהם שמות שתי המיילדות העבריות?

שפרה ופועה.

ב. מה אמר פרעה למיילדות לעשות לבנים הזכרים שבבני ישראל?

להרוג אותם.

ג. הסבר "אבנים":

מושב לאישה היולדת.

17) מדוע לא שמעו המיילדות בקול פרעה ולא עשו כפי שציווה אותם?

כיוון שהיו יראות מה'.

18) כיצד הסבירו המיילדות לפרעה את הסיבה שהן "אינן מצליחות" להרוג את הבנים הזכרים שבעם

ישראל?

הנשים מישראל מולידות את בניהם עוד לפני שהמיילדת מספיקה להגיע אליהם, וממילא איננו

יכולות להרוג את הזכרים שבהם.

19) מהו השכר לה זכו המיילדות בזכות שהיו יראות מה' ולא הרגו את הבנים הזכרים בעם ישראל?

בתי כהונה ובתי לוויה.

20) מה ציווה פרעה את העם המצרי לאחר שראה שהמיילדות אינן הורגות את הבנים הזכרים שבעם

ישראל?

להשליך אל היאור כל בן זכר, כולל בעם המצרי.

שאלות – שמות פרק ב'

1) במשך כמה חודשים החביאה יוכבד את משה?

במשך שלושה חודשים.

2) תיבת משה:

א. ממה הייתה עשויה התיבה?

גומי.

ב. במה חיפתה יוכבד את התיבה מהצד הפנימי של התיבה ובמה חיפתה את התיבה

מהצד האחורי של התיבה?

מהפנימי – בחימר. מהחצוני – זפת.

ג. היכן הניחה יוכבד את התיבה שעשתה - דייק?

על האגם שבשפת היאור.

- 3) מדוע נעמדה מרים בריחוק מהמקום בו הניחה יוכבד את תיבתו של משה?
כדי לראות מה יעלה בגורלו של משה.
- 4) היכן הלכו נערותיה של בת פרעה, בשעה שבת פרעה עצמה הלכה על שפת היאור?
בסמוך ליאור.
- 5) כיצד הובאה תיבתו של משה אל בת פרעה?
בת פרעה שלחה את אחת ממשתותיה.
- 6) פתיחת התיבה על ידי בת פרעה:
א. מה עשה משה רבינו בשעה שבת פרעה פתחה את התיבה?
בכה.
ב. מה קרה בשעה שבת פרעה ראתה את משה רבינו בוכה?
היא ריחמה עליו.
- 7) מה שאלה מרים את בת פרעה לאחר שראתה שבת פרעה פתחה את התיבה?
האם לקרוא לה למינקת כדי שתיניק את הילד.
- 8) לאיזה שלב הביאה יוכבד את משה רבינו אל בת פרעה?
לאחר שלא היה זקוק להנקה.
- 9) הסבר- וְיָהִי לָהּ לְבָן.
בת פרעה גידלה את משה, כך שהיה בן מאומץ שלה.
- 10) מדוע קראה בת פרעה למשה בשם זה?
"כי מין המים משיתיהו" – אני משכתי את משה מהמים.
- 11) וַיֵּרָא פְּסַלְתָּם:
א. מי ראה בסבלות של מי?
משה בסבלות בני ישראל.
ב. מהם "סבלות"?
עבודת הפרך.
- 12) מה ראה משה בשעה שיצא לראות את סבלות בני ישראל? מה עשה בשעה שראה זאת?
ראה איש מצרי מכה איש עברי. משה הרג את המצרי.
- 13) היכן החביא משה את המצרי שהרג?
בחול.
- 14) מה ראה משה ביום השני שיצא לראות בסבלות בני ישראל?
איש יהודי מכה יהודי אחר.
- 15) מה שאל משה את העברי שהכה את העברי השני?
רשע – למה תכה ריעך.
- 16) מה הייתה תשובת העברי המכה אל משה?
מי מינה את משה להיות שר ושופט – האם משה מתכוון להרוג אותו כמו שהוא הכה את המצרי ביום שלפני?
- 17) מה הייתה תגובת משה כאשר שמע את דברי העברי שהתריס כלפיו? מה משה אמר לעצמו לאחר ששמע את תשובת העברי?
משה פחד ואמר "אכן נודע הדבר", התגלה שהוא הרג את המצרי.
- 18) כיצד שמע פרעה שמשה הרג את המצרי?
שני העברים סיפרו לו.

- 19) מה רצה פרעה לעשות בשעה ששמע שמשה הרג מצרי?
להרוג את משה.
- 20) להיכן ברח משה כאשר פרעה רצה להרוג אותו?
מדין.
- 21) להיכן במדין ברח משה?
לבאר שהייתה ידועה בימיהם.
- 22) הסבר: וַתִּדְלֶגְהָ וַתִּמְלֶאנָה אֶת הַרְהֻטִים לְהַשְׁקוֹת צֹאן אֲבִיהֶן
בנות יתרו דלו מים מהבאר, והן מילאו את הרהטים (הרהטים הן מעין בורות קטנים שחצובים בקרקע ומיועדים להשקיית הצאן) כדי להשקות את הצאן של אביהן.
- 23) כמה בנות היו לכהן מדין? 7.
- 24) מה קרה לאחר שבנות יתרו מילאו את הרהטים במים?
הרועים גירשו אותם.
- 25) היכן עוד ראינו את השימוש במילה רהטים?
אצל יעקב כאשר הוא לקח את צאן לבן כדי לקחת את שכרו.
- 26) מה שאל יתרו את בנותיו כאשר הם חזרו לביתן לאחר השקאת הצאן? מה אמר להם לאחר ששמע את תשובתם?
מדוע הן חזרו מוקדם? קראן לו ויאכל לחם.
- 27) כיצד תיארו בנות יתרו את משה רבינו בפני אביהן?
איש מצרי.
- 28) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְשִׁבְתָּ אֶת הָאִישׁ
א. הסבר את הפסוק.
משה התרצה להתעכב עם יתרו.
ב. עם מי חיתן יתרו את משה?
עם ביתו ציפורה.
- 29) כיצד קרא משה לבנו שנולד לו ומדוע קרא לו בשם זה?
גרשם, על שם שאמר גר הייתי בארץ נכריה.
- 30) מהם שני הדברים שעשו בני ישראל לאחר שמלך מצרים מת?
נאנחנו מעבודתם והתפללו אל ה'.
- 31) מה זכר ה' בשעה שבני ישראל התפללו לפניו?
שבועת האבות.
- 32) הסבר: וַיִּקְרָא אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּדַע אֱלֹהִים
שיעבוד בני ישראל היה גלוי לפני ה', ה' החליט שהוא יגאל את בני ישראל.

שאלות – שמות פרק ג'

- 1) במה היה משה עוסק בשעה שהוא התעכב אצל יתרו?
רעיית צאן.
- 2) הסבר: "כהן מדין":
אדם חשוב במדין.
- 3) להיכן הנהיג משה את הצאן שהוא רעה?
למדבר.
- 4) מהו "הר האלוקים" וכיצד נקרא הר זה בפי התורה?

- ההר שעליו עתיד להתגלות ה', חורב.
- (5) כיצד התגלה מלאך ה' אל משה בחורב?
בלבת אש – בשלהבת אש.
- (6) מהי לבת אש?
שלהבת אש.
- (7) מה היה הנס שנעשה עם הסנה בשעת התגלות המלאך אל משה?
הסנה בער באש והוא לא נשרף.
- (8) מה אמר משה בשעה שהוא ראה את התגלות המלאך בסנה?
אסורה נא ואראה ...
- (9) מהם שני הציוויים שציווה מלאך ה' את משה בשעה שמשה סר לראות את מראה האש? מהו הנימוק שנימק המלאך ציוויים אלו?
א. אל תקרב הלום.
ב. של נעליך מעל רגליך.
הנימוק הוא מכיוון שהמקום הזה הוא מקום קדוש.
- (10) מה עשה משה בשעה שהתגלה אליו מלאך ה' והציג עצמו בתור אלוקי האבות? מדוע נהג כך?
הסתיר את פניו מכיוון שפחד לראות את מלאך ה'.
- (11) בהתגלות המלאך אל משה, אמר המלאך בשם ה' את הדברים הבאים. כתוב ליד כל דבר (במילים שלך) מה אמר המלאך בנוגע לכל אחד מהדברים הבאים:
א. ראיתי – את שיעבוד בני ישראל במצרים.
ב. שמעתי - שמעתי את צעקות בני ישראל שצעקו מפני המצרים המשעבדים אותם.
ג. ידעתי – את המכאובים בהם נתונים בני ישראל.
- (12) ה' הולך לעשות שני פעולות לבני ישראל. בנוגע לאיזה ארץ נאמרו כל אחת מהפעולות הבאות?
א. וארד – ממצרים.
ב. ולהעלותו – לארץ ישראל.
- (13) באלו שני תיאורי שבח משבח מלאך ה' את ארץ ישראל בדבריו אל משה – הסבר.
א. אֶרֶץ טוֹבָה וְרַחֲבָה (וכדי להעלות את בני ישראל מארץ מצרים) לארץ שהיא ארץ שיש בה אוויר טוב ושיש בה שטח מספיק רחב כדי להכיל בתוכה את כל בני ישראל,
ב. אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ (כדי לעלות את בני ישראל) לארץ שהיא מוציאה חלב ודבש. הבהמות גדלות כל כך טוב בארץ ישראל עד שהן נותנות הרבה חלב, וכן הפירות שבארץ ישראל כל כך מתוקים, עד שדבש זב מהם.
- (14) אלו עמים יושבים בארץ ישראל בזמן התגלות המלאך אל משה?
כנעני, פריזי, חיוי, יבוסי, חיתי, אמורי.
- (15) מהם שתי השאלות ששואל משה את מלאך ה', לאחר שהמלאך שולח את משה בשליחותו של ה' לגאול את בני ישראל?
א. מי אני שראוי ללכת אל פרעה.
ב. גם אם אני ראוי ללכת אל פרעה, מדוע שפרעה ישמע אליי בכלל.
- (16) מהי תשובתו של המלאך לחששו של משה? איזה אות נותן המלאך למשה לכך שהוא יצליח בשליחותו?
"כי אהיה עימך", האות הוא שבנ"י יעבדו את ה' על הר סיני לאחר היציאה ממצרים.

- 17) מה חשש משה שבני ישראל ישאלו אותו בשעה שהוא יבא אליהם כדי להוציא אותם ממצרים?
מה אמר ה' למשה יענה לבני ישראל?
משה חשש שמא בני ישראל ישאלו אותו מהו שמו המיוחד של ה', והוא לא ידע את שמו המיוחד של ה'. ה' אמר למשה שיענה לבני ישראל ששמו המיוחד הוא אהיה והסיבה לכך שזהו שמו המיוחד של ה' היא מכיוון שהוא יכול לקיים את מה שמבטיח.
- 18) כיצד ציווה ה' שבני ישראל יזכירו אותו? מדוע אסור לקרוא לה' בשמו המיוחד?
בני ישראל צריכים להזכיר את שמו של ה' כאלוקי האבות, מכיוון שאין זה ראוי וכבוד לקרוא לה' בשם אהיה.
- 19) את מי ציווה ה' את משה לכנס?
את זקני ישראל.
- 20) מה ציווה ה' את משה לומר לזקני ישראל?
שה' זוכר את מה שעשו המצרים לבני ישראל, ולכן הוא הולך לגאול את בני ישראל.
- 21) מה אמר ה' למשה שבני ישראל יעשו בשעה שהוא יאמר להם שבא לגאול אותם?
ושעמו לקוליך.
- 22) מה ציווה ה' את משה לעשות יחד עם זקני ישראל?
לבוא אל פרעה מלך מצרים ולבקש ממנו ללכת במדבר מהלך של שלושה ימים כדי שבנ"י יוכלו לעבוד את ה'.
- 23) בְּכֹל נְפִלְאֹתַי אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה בְּקִרְבּוֹ - עד מתי יצטרך ה' להכות במצרים על פי פסוק זה?
עד שכולם יתפלאו על המכות הגדולות של ה' במצרים.
- 24) מה הבטיח ה' לבני ישראל שיקרה כאשר הם יצאו ממצרים?
בנ"י יצאו ברכוש גדול.
- 25) מה ציווה ה' את בני ישראל לעשות לפני שהם ייצאו ממצרים?
לשאול כלים מהמצרים.
- 26) אלו דברים ציווה ה' לקחת בהשאלה מהמצרים?
כלי כסף, זהב ובגדים.
- 27) הסבר: וְנִצַּלְתֶּם אֶת מִצְרָיִם
כך תרוקנו את מצרים מרכושם.

שאלות – שמות פרק ד'

- 1) מהם שני הדברים מהם חשש משה לאחר שה' אמר לו לצוות את בני ישראל לשאול כלים מהמצרים?
בנ"י לא יאמינו לו
בנ"י לא ישמעו בקולו.
- 2) אלו שלוש אותות אמר ה' למשה לעשות כדי שבני ישראל יאמינו לו שה' התגלה אליו?
לקחת את המטה, להשליך אותו על הארץ וכך יהיה לנחש.
להכניס את ידו לחיקו וידו תהיה מצורעת כשלג.
לשפוך מים על היבשה והמים יהפכו לדם.
- 3) מה הייתה תגובת משה בשעה שמטהו הפך לנחש?
משה נס מפני הנחש.
- 4) כיצד החזיר משה את הנחש להיות מטה?
אחז בזנבו.

- 5) כיצד ריפא משה את ידו מהצרעת?
החזיר את ידו לחיקו.
- 6) לאחר שה' נתן אותות למשה לעשות בפני בני ישראל – מה הייתה טענתו של משה שמנעה ממנו ללכת אל בני ישראל? מה ענה ה' לדבר זה?
משה טען שאיננו יודע לדבר יפה ושאננו איש דברים. ה' ענה לו שהוא עצמו שם פה לאדם כדי לדבר, ושה' יהיה עם פיו, ולכן אין למשה ממה לפחד.
- 7) מהי הטענה שטען משה שלא ללכת אל פרעה, גם לאחר שה' ענה לו על הטענה שאיננו איש דברים? מה הייתה תגובתו של ה' לטענה זו?
שה' ישלח לפרעה אדם שהוא רוצה בשליחותו. ה' כעס על משה.
- 8) שְׁלַח נָא בְיָד תְּשַׁלַּח :
 א. מי אמר למי משפט זה?
משה לה'.
 ב. הסבר משפט זה.
תשלח לפרעה אדם שאתה רוצה בשליחותו.
- 9) מהם שני המעלות של אהרון שבגללם ציווה ה' את משה שאהרון יצטרף אליו לשליחות אל פרעה?
 א. **איש דברים.**
 ב. **רגיל להתנבא.**
- 10) מדוע היה צריך ה' לומר למשה שהוא (ה') יסייע בידי משה ואהרון בשליחותם?
כיוון שמשה ואהרון יאמרו דברים שאינם נעימים לפרעה לשמוע אותם.
- 11) יתר :
 א. מיהו יתר?
יתרו חותן משה.
 ב. מה ביקש משה מיתר?
לחזור אל אחיו ולראות העודם חיים.
 ג. מה ענה יתר למשה?
הוא אמר למשה שילך.
- 12) לאחר מה ציווה ה' את משה לחזור אל מצרים?
לאחר שמתו האנשים המבקשים את נפשו.
- 13) את מי לקח עימו משה למצרים ועל מה הרכיב אותם?
ציפורה ושני בניו, על החמור.
- 14) מה אמר ה' למשה שיקרה בשעה שמשה יעשה את האותות בפני פרעה?
ה' יחזק את ליבו של פרעה ופרעה לא ייתן לבניו לצאת ממצרים.
- 15) כיצד אמר ה' לקרוא לבני ישראל בפני פרעה? מה יהיה עונשו של פרעה על כך שסירב לשלח את בני ישראל?
בני בכורי. העונש יהיה שבניו הבכורים ימותו.
- 16) מה רצה מלאך ה' לעשות למשה במלון? כיצד מנעה זאת ציפורה?
להרוג את משה. ציפורה לקחה כלי חד ומלה את בנה אליעזר.
- 17) היכן השליחה ציפורה את עורלתו של אליעזר?
לרגליו של משה.
- 18) הסבר : פִּי חֲתָן דָּמִים אֶתָּה לִי.

הרי בזכות דם המילה, ניתן לי בעלי. בזכות שמלתי עכשיו את אליעזר, בעלי משה זכה לחיים.

19) חתן דמים למולת

א. מי אמר משפט זה?

ציפורה.

ב. לאחר מה נאמר משפט זה?

לאחר שהמלאך הרפה ממשה.

ג. הסבר משפט זה.

לולי דם המילה, בעלי, משה, היה מתחייב מיתה.

20) מה ציווה ה' את אהרון לעשות?

לפגוש את משה במדבר.

21) היכן נפגשו משה ואהרון?

בחורב, הר סיני.

22) מה הייתה תגובת בני ישראל בשעה שראו את האותות שמשה עשה לעיניהם?

האמינו בשליחותו של משה.

שאלות – שמות פרק ה'

1) מה הייתה תגובתו של פרעה כאשר שמע את דרישתם של משה ואהרון לשלח את בני ישראל כדי

לעבוד את ה'?

שאינו מכיר בה' ולכן לא ישלח את בני ישראל.

2) באיזה תואר קראו משה ואהרון לה' לפני פרעה?

אלוקי העברים.

3) מהם שני הדברים שאמרו משה ואהרון שיקרה לבני ישראל אם הם לא ילכו לעבוד את ה'?

דבר או חרב.

4) מה הייתה תגובת פרעה לטענתם של משה ואהרון שצפויה להם סכנה במקרה ולא ילכו לעבוד את

ה'?

שיפסיקו להפריע לעם ישראל ממעשיהם ושילכו לעבודתם.

5) הן רבים עֲתָה עִם הָאָרֶץ וְהַשְּׁבִיטִים אֲתֶם מִסְבְּלֹתֶם - הסבר.

הרי העם שהעבודה מוטלת עליו הוא עם גדול, ואתם רוצים עכשיו לבטל את כל העם הזה

ממלאכתו? הרי אם תבטלו את כל העם הזה ממלאכתו, יהיה לי הפסד גדול.

6) הנוגשים והשוטרים:

א. מיהם הנוגשים ומיהם השוטרים?

נוגשים – המצריים שהיו אחראים על עבודת בני ישראל.

שוטרים – אנשים מבני ישראל שהיו ממונים על כך שבני ישראל יעבדו והיו תחת

אחריות הנוגשים.

ב. מה ציווה פרעה את הנוגשים ואת השוטרים אחרי שמשה ואהרון דרשו ממנו

לשחרר את בני ישראל?

שלא לתת תבן לבני ישראל, בני ישראל ימשיכו לעבוד את אותה עבודה אך יצטרכו

גם ללקט תבן.

ג. כיצד הסביר פרעה את הנימוק לציווי שציווה את הנוגשים ואת השוטרים?

בני ישראל מבקשים לצאת ממצרים מכיוון שהם "נרפים", הם בטלים ממלאכתם

ואינם עובדים מספיק קשה.

ד. הסבר : מתכונת הלבנים.

סכום הלבנים שהיו מכינים בני ישראל.

ה. הסבר : "ואל ישעו בדברי שקר".

בני ישראל לא יעסקו בדברים בטלים כמו היציאה ממצרים.

7) וְהִנְשִׂים אֲצִים – מה האיכו הנוגשים בבני ישראל?

להשלים את סכום הלבנים שהיו עושים לפני הגזירה שלא לתת להם תבן.

8) מדוע הוכו שוטרי בני ישראל ומי הכה אותם?

בגלל שבני ישראל לא הצליחו לסיים את מספר הלבנים שהיו צריכים לעשות. הנוגשים הכו את שוטרי בני ישראל.

9) מה שאלו שוטרי בני ישראל את פרעה?

למה הוא מכה אותם, הרי הם מנסים לעשות את מלאכתם אלא שהם אינם מצליחים לעמוד בקצב הכנת הלבנים מכיוון שלא נותנים להם תבן.

10) הסבר : וְחִטָּאת עֲמֹד.

והרי אנחנו חוטאים לך בכך שאיננו מצליחים להכין את מספר הלבנים שאתה דורש

11) וְתִכֶּן לְבָנִים תִּתֶּנּוּ – כיצד נקראה תוכן הלבנים לפני מספר פסוקים?

מתכונת.

12) מה טענו אנשים מבני ישראל בשעה שהם פגשו את משה ואהרן?

שמה ואהרן נתנו חרב בידינו של פרעה להרוג את בני ישראל, היות ועל ידי דרישתם מפרעה לשחרר את בני ישראל, פרעה הכביד את העבודה על בני ישראל.

13) מה אמר למשה לה' לאחר שאנשים מבני ישראל באו אליו בטענות ואמרו לו שהוא נתן חרב ביד פרעה להרוג אותם?

שה' עוד לא שיחרר את בני ישראל ועד עכשיו הוא רק הרע לבני ישראל.

שאלות – שמות פרק ו'

1) "וידבר אלוקים אל משה" – אלו דברים דיבר ה' אל משה ומדוע?

ה' אמר למשה דברים קשים, היות ומשה שאל אותו למה הרועת לעם הזה.

2) "אני ה'" – מה אמר ה' למשה בדברים אלו?

אני ה' נאמן לשלם שכר למי שעובד אותי, ולכן שלחתי אותך לגאול את בני ישראל כדי לקיים את הבטחתי לאבות.

3) באיזה שם של ה' לא התגלה ה' אל האבות? מה מסמל שם זה?

בשם ה', שם של ארבע אותיות י-ה-ו-ה. שם זה מסמל את קיום הבטחתו של ה', והאבות לא זכו לראות שה' קיים להם את הבטחתו.

4) וְגַם הִקְמֹתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְּם – מהו הקמת הברית, ועל איזה ברית מדובר?

הקמת הברית היא הנדר שה' יקיים עם האבות את הברית והכוונה היא לברית של נתינת א"י לאבות.

5) מדוע שמע ה' את נאקת בני ישראל מהעבודה הקשה?

כיוון שהוא צריך לקיים את הברית.

6) "ואזכר את בריתי" – איזה ברית הוא ברית זה? מה נאמר בברית זה?

ברית בין הבתרים – שם נאמר שבני ישראל יצאו ברכוש גדול.

7) מהם חמשת הדברים שהבטיח ה' שהוא יעשה לבני ישראל?

א. להוציא את בני ישראל מהעבודה הקשה שהמצרים מעבידים אותם.

- ב. להציל את בני"י מהעבודה שמעבידים אותם המצרים.
- ג. שיגאל אותם ממצרים.
- ד. שיקרב את בני ישראל להיות העם שלו.
- ה. להביא את בני ישראל לארץ ישראל.
- 8) מה יקרה לבני ישראל בשעה שיראו את כל הניסים שיעשה להם ה'?
הם ידעו שה' הוא האלוקים.
- 9) מהי נשיאת יד? מי נשא את ידו ומדוע?
שבועה, ה' נשבע שייתן לבני ישראל את א"י.
- 10) "ונתתי אותה לכם מורשה" – מהי המורשה שה' ייתן לבני ישראל? – הסבר.
את א"י לירושה.
- 11) מהם שני הדברים שמנעו מבני ישראל לקבל את דבריו של משה?
קצר רוח – צער. עבודה קשה.
- 12) מדוע משה חשש שפרעה לא ישמע אל דבריו? מהו הקל וחומר שאמר משה לפני ה'?
בגלל שהוא ערל שפתיים. הרי בני ישראל לא שמעו אליי – קל וחומר שפרעה לא ישמע אליי.
- 13) במשך כמה שנים חי לוי בן יעקב?
137
- 14) במשך כמה שנים חי קהת?
137.
- 15) עמרם:
- א. עם מי התחתן עמרם ומה הייתה קרבת המשפחה ביניהם?
יוכבד – אחות אביו.
- ב. מיהם בניו של עמרם?
אהרון מרים ומשה.
- ג. כמה שנים היה חי עמרם?
137.
- ד. מי עוד חי מספר שנים כמו עמרם?
לוי.
- 16) עם מי התחתן אהרון?
אלישבע אחות נחשון.
- 17) עם מי התחתן אלעזר בן אהרון ומי נולד לו מנישואין אלו?
מבנות פוטיאל, פינחס.
- 18) "הוא אהרון ומשה" – הסבר.
בניו של עמרם הם האנשים שה' אמר להם להוציא את בני ישראל ממצרים.
- 19) "הוא משה ואהרון" – מה רצתה התורה להדגיש בדברים אלו?
שמשה ואהרון היו ונשארו צדיקים.
- 20) הסבר: "על צבאותם".
כל שבט יצא בנפרד.
- 21) בסוף הפרק מופיע ציווי שה' מצווה את משה ואהרון ללכת אל פרעה כדי להוציא את בני ישראל ממצרים. מתי ציווה ה' ציווי זה ומדוע הוא מופיע שוב בסוף הפרק?
ה' ציווה ציווי זה עוד לפני כן, אלא שהתורה הפסיקה באמצע כדי לייחס את משה ואהרון.

שאלות – שמות פרק ז'

- 1) בשליחות אל פרעה – מהו תפקידו של משה ומהו תפקידו של אהרון?
משה – רודה ומושל. אהרון – מתורגמן.
- 2) בן כמה היה מושה ובן כמה היה אהרון בשעה שנשלחו אל פרעה מלך מצרים?
80, 83.
- 3) מה ציווה ה' את משה ואהרון לעשות בשעה שפרעה יבקש מהם לתת להם מופת כדי להוכיח שה' שלח אותם?
להשליך את מטה אהרון והמטה יהפוך לנחש.
- 4) למי קרא פרעה כדי לעשות את אותו שעה אהרון? כיצד הוכיח אהרון שהאות שהוא עשה חזק יותר מהאות שהם עשו?
לחכמים ולמכשפים (חרטומים) ומטה אהרון בלע את מטותם.
- 5) היכן ציווה ה' את משה להתרות בפרעה לפני מכת דם?
על היאור.
- 6) מה יקרה לאחר שמי היאור יהפכו לדם?
הדגים ימותו והיאור יסריח.
- 7) וְנִלְאוּ מִצְרַיִם לְשָׁתוֹת מֵיִם מִן הַיָּאֵר – הסבר.
המצרים לא יוכלו לשתות את המים שביאור.
- 8) מה ציווה ה' את אהרון לעשות כדי שתתחיל מכת דם?
להרים את מטהו לכיוון מקורות המים שיש במצרים.
- 9) מהם ארבעת סוגי מקורות המים שה' אמר לאהרון שיניף את מטהו לכיוונם?
**א. נהרות זורמים.
ב. אגמים.
ג. יאורים – מאגרי המים.
ד. מקוה מים – בורות ובארות.**
- 10) מדוע פרעה לא האמין למשה ואהרון לאחר מכת הדם?
כיוון שגם המכשפים הצליחו לעשות את אותה מכה.
- 11) מה עשה פרעה לאחר שחרטומיו הצליחו לעשות מכת דם גם כן?
פנה אל ביתו ולא שם לב למה שעשה משה.
- 12) מה עשו המצרים כדי למצוא מים לשתיה?
חפרו מסביב ליאור.
- 13) כמה זמן לאחר מכת דם ציווה ה' את משה להתרות בפרעה פעם נוספת?
שבוע.
- 14) מהם שמונת המקומות בהם יעלו הצפרדעים לפי התראתו של משה?
**א. יאור.
ב. בתים.
ג. חדר השינה.
ד. המיטות.
ה. בית העבדים והנתינים.
ו. התנורים.**

ז. כלים בהם מכינים בצק.

ח. המעיים של המצרים.

שאלות – שמות פרק ה'

- 1) מה ציווה ה' את אהרון לעשות כדי שתתחיל מכת הצפרדעים?
להרים את ידו לכיוון מקורות המים של מצרים.
- 2) כיצד מתארת התורה את ריבוי הצפרדעים שעלו על מצרים?
הצפרדעים כיסו את כל ארץ מצרים.
- 3) מה אמר פרעה למשה ואהרון לאחר מכת הצפרדעים?
שיתפללו לה' כדי שיסיר את מכת הצפרדעים.
- 4) התפאר עלי:
א. הסבר את דברי משה אלו.
אני אעשה לך תפארת, אני אעשה את מבוקשך.
ב. מה שאל משה את פרעה לאחר שפרעה ביקש ממשה שיתפלל לה' שיסיר את מכת הצפרדעים? מה הייתה תשובת פרעה?
משה שאל את פרעה למתי הו א רוצה שה' יסיר ממנו את מכת הצפרדעים. פרעה ענה לו שביום למחרת.
- 5) מה עשו עם הצפרדעים שמתו? מה קרה כתוצאה ממיטת הצפרדעים?
ערימות, הארץ הסריחה.
- 6) הסבר: וַיֵּרָא פְּרָעָה כִּי הִיְתָה הַרְגָוָה.
פרעה ראה שכבר הגיע רווחה, שכבר סרו הצפרדעים.
- 7) מה ציווה ה' את אהרון לעשות כדי שתתחיל מכת כינים?
להכות במטהו על עפר הארץ.
- 8) מהם שלושת המקומות בהם מציינת התורה את מקומם של הכינים?
באדם, בבהמה ובכל הארץ.
- 9) כיצד ניסו החרטומים להוציא גם הם כינים? מדוע לא הצליחו בכך?
הכו בעפר הארץ. כיוון שהכישופים אינם שולטים בכל דבר שהוא קטן מאוד.
- 10) מה אמרו החרטומים לפרעה לאחר מכת הכינים?
שמכת הכינים היא אצבע אלוקים ומכה זו לא נעשתה על ידי כשפים.
- 11) היכן ציווה ה' את משה להתרות בפרעה על מכת הערוב?
על היאור.
- 12) מהו הערב?
חיות רעות המעורבבות זו בזו.
- 13) מהם שני המקומות שמתרה משה בפרעה שיהיו מלאים בחיות הרעות?
הבתים והאדמה.
- 14) וְהִפְלִיטִי בַיּוֹם הַהוּא:
א. הסבר מילים אלו – מהו היום המוזכר בפסוק.
אני אפריש ביום הבאת הערב.
ב. מהי ההפלאה שיעשה ה' ביום ההוא?
בארץ גושן לא יהיה ערב.
ג. מהי מטרת ההפלאה?

כדי שפרעה יידע שה' הוא האלוקים.

- (15) מהי הפדות שישים ה'?
- ההבדלה בין ישראל למצרים.**
- (16) "למחר יהיה האות הזה" – באיזה אות מדובר?
- מכת הערוב.**
- ההפרשה בין ישראל למצרים.**
- (17) לאחר מכת הערוב, מה הציע פרעה למשה לעשות כדי לעבוד את ה'? מדוע משה דחה את הצעת פרעה?
- להקריב קרבנות במצרים. משה אמר שבנ"י יקריבו את הכבשים שהם האלוהים של מצרים ולכן המצרים יסקלו אותם אם הם ינהגו כך.**
- (18) מהו התנאי שהסכים פרעה לשלח את בני ישראל למדבר לעבוד את ה' לאחר מכת הערוב?
- שלא יתרחקו יותר מידי.**

שאלות – שמות פרק ט'

- (1) הַיָּהּ יָד יִקְנֶה הַיָּהּ בְּמִקְנֶה אֲשֶׁר בְּשֵׂדָה – הסבר.
- מכה מלפני ה' תהיה במקנה שלך שנמצא בשדה.**
- (2) מה יהיה ההבדל בין מקנה ישראל למקנה מצרים במכת הדבר?
- ממקנה ישראל לא ימות אף אחד.**
- (3) וַיִּשָּׂם יִקְנֶה מוֹעֵד – מה עשה ה' לפי המתואר בפסוק ומדוע עשה זאת?
- ה' קבע מועד מדויק להתחלת מכת הדבר והסיבה לכך היא כדי שהמצרים יידעו שהמכה היא מאת ה'.**
- (4) מה עשה פרעה כדי לברר אם באמת לא מתו בהמות ממקנה ישראל?
- שלח שליחים לארץ גושן כדי לראות.**
- (5) מה ציווה ה' את משה ואהרן לעשות כדי שתתחיל מכת שחין?
- למלא את חופן ידיהם בפיח ולזרוק את הפיח על ארץ מצרים.**
- (6) מהו פיח כבשן?
- אפר שנוצר על ידי ששורפים גחלים בכבשן.**
- (7) מהם אבעבועות וכיצד הם נוצרו?
- פצעים, על ידי השחין.**
- (8) היכן עמדו משה ואהרן בשעה שהם זרקו את פיח הכבשן לאוויר?
- לפני פרעה.**
- (9) מדוע לא היו יכולים החרטומים לעמוד לפני משה בשעת מכת השחין?
- כיוון שהם התביישו.**
- (10) מדוע במכת ברד כתוב שה' שולח את כל מגפותיו בפרעה?
- כיוון שבמכת ברד, ה' שלח הרבה מכות מורכבות יחד.**
- (11) מהם שני הסיבות שה' לא השמיד את פרעה במכת הדבר?
- א. כדי שפרעה עצמו יידע את כוחו של ה'.
ב. כדי ששמו של ה' יתפרסם בכל הארץ.**
- (12) עוֹדֶה מִסְתַּלֵּל בְּעַמִּי – הסבר.
- אתה עדיין כובש את עמי ומחזיק אותם לעבדים.**
- (13) ממתני לא היה מקרה בו הברד היה כל כך חזק כמו הברד שיהיה במכת ברד?

מהיום בו נוסדה מצרים.

- 14) מה הזהיר ה' את פרעה לעשות לפני מכת הברד? מדוע?
להכניס את כל הבהמות פנימה לתוך הבתים, מכיוון שכל מה שיהיה מחוץ לבית, ימות.
- 15) מי מבין עבדי פרעה הכניס את הבהמות לתוך ביתו?
הירא את דבר ה'.
- 16) מה אמר ה' למשה לעשות כדי שתתחיל מכת הברד?
להניף את ידו לכיוון השמים.
- 17) מה ירד על הארץ יחד עם הברד?
אש.
- 18) באיזה מקום לא ירד ברד?
ארץ גושן.
- 19) מה הייתה תגובת פרעה למכת הברד?
שהוא חטא, והוא ועמו הרשעים.
- 20) מתי משה יתפלל אל ה' כדי שמכת הברד תיפסק?
לאחר היציאה מהעיר.
- 21) אלו גידולי קרקע ניזוקו ממכת הברד ואילו לא? מדוע?
**ניזוקו – פשתן ושעורים – כיוון שהם כבר היו קשים.
לא ניזוקו – החיטה והכוסמת – כיוון שעדיין היו רכים.**
- 22) הסבר: וּמָטָר לֹא נָתַד אֶרְצָה.
המטר לא הגיע יותר אל הארץ.

שאלות – שמות פרק י'

- 1) כיצד הסביר ה' למשה את סירובו של פרעה לשלח את בני ישראל למרות שפרעה כבר הכיר בזה שהוא החוטא?
ה' הכביד את ליבו.
- 2) מהם שתי הסיבות לכך שה' חיזק את ליבו של פרעה?
כדי שיוכל להמשיך להכות במצרים וכדי שבכל העולם יספרו על האותות שה' עשה במצרים.
- 3) "וכסה את עין הארץ":
א. מי יכסה את עין הארץ?
הארבה.
ב. מהו עין הארץ שיכוסה?
מראה הארץ.
- 4) מה אמרו עבדיו של פרעה לפרעה לאחר שמשה התרה בפרעה על מכת הארבה?
שישלח את בני ישראל.
- 5) את מ הסכים פרעה לשלוח לעבוד את ה' לאחר ההתראה על מכת הארבה?
הגברים שבבני ישראל.
- 6) רָאוּ כִּי רָעָה נִגְדָּה פְּנֵיהֶם – מה אמר פרעה למשה בדבר זה?
תראו שאתם רוצים לעשות מעשה רע ולברוח ממצרים.
- 7) מה עשה פרעה מיד לאחר שהתיר רק לגברים לצאת לעבוד את ה'?
גירש את משה ואהרון מעל פניו.
- 8) אלו גידולי קרקע יאכל הארבה?

כל מה שהשאיר הברד.

9) איזו רוח הביאה את הארבה למצרים וכמה זמן נשבה אותה רוח?
רוח מזרחית, יום ולילה.

10) מה אמרה התורה שלא יהיה בעתיד בהשוואה למכת הארבה שהייתה במצרים?
גם בעתיד, לא תהיה מכת ארבה כמו שהייתה במצרים.

11) מהם התוצאות של מכת הארבה המוזכרות בפסוק?

א. **כיסוי מראה הארץ.**

ב. **נהיה חושך בארץ.**

ג. **אכילת כל העשבים בארץ.**

ד. **אכילת כל פירות העצים.**

ה. **אכילת כל העלים שעל העצים.**

ו. **אכילת כל העשבים.**

12) איזו רוח נשאה את הארבה מתוך מצרים ולהיכן נשאה רוח זו את הארבה?
רוח מערבית, לים סוף.

13) מה ציווה ה' את משה לעשות בכדי שתתחיל מכת החושך?
להרים את ידו לכיוון השמים.

14) הסבר - וְיָמַשׁ חֹשֶׁךְ.

ויהיה (על מצרים) חושך כאילו היה זה לילה של אתמול.

15) במשך כמה ימים הייתה מכת החושך?
שלושה ימים.

16) "ולכל בני ישראל היה אור במושבותם" – מה הדגישה התורה בפסוק זה?
שאפילו אם היה אדם מישראל בביתו של מצרי – ליהודי היה אור.

17) לאחר מכת חושך – למי הסכים פרעה לצאת לעבוד את ה' ולמי לא? מה ענה משה על הצעה זו של פרעה?

פרעה הסכים שגם הטף יילך, אך לא הסכים לכך שהצאן יילך. משה ענה לו שגם הוא, פרעה, ייתן בידי בני ישראל עולות וזבחים.

18) כיצד הסביר משה לפרעה את העובדה שבני ישראל לא ישאירו במצרים אפילו פרסת רגל של בהמה אחת?

בני"י אינם יודעים מה יבקש ה' מהם להקריב לו.

19) לאחר שפרעה לא הסכים לשלח את המקנה של בני ישראל, מה הזהיר פרעה את משה שיקרה אם יראה את פניו עוד פעם? מה ענה לו משה?

שימות, משה אמר שבאמת לא יראה שוב את פניו.

שאלות – שמות פרק יא'

1) מה אמר ה' למשה שיקרה לאחר שיביא על פרעה עוד מכה אחת ופרעה יסכים לשלח את בני ישראל?

פרעה יגרש את כל בני ישראל – כולל הזקנים.

2) מה אמר ה' למשה לצוות את בני ישראל לעשות לפני שהם ייצאו ממצרים?
לשאול כלים.

3) מהם שני הסיבות לכך שהמצרים הסכימו להשאיל כלים לבני ישראל?
ה' נתן את חן בני ישראל בעיני המצרים.

משה היה אדם מכובד במצרים.

- 4) באיזה זמן בלילה תתקיים מכת בכורות?
הצות.
- 5) אלו בכורות אמר ה' למשה שימותו במכת בכורות בה עתידים המצרים ללקות?
מבכור פרעה היושב על כסאו עד בכור השפחה, וכן בכורות הבהמות.
- 6) איזו עבודה מציינת התורה שזו הייתה עבודתם של בכור השפחות?
לטחון בריחיים.
- 7) מה יישמע במצרים בשעה שה' יתגלה ויכה בבכורות?
צעקה שלא הייתה צעקה כזו מאף פעם וגם לא תהיה צעקה כזו בעתיד.
- 8) מה לא יקרה לבני ישראל בשעה שתהיה מכת בכורות?
לא יחרץ כלב לשונו.
- 9) "וירדו כל עבדיך אלה אליי" – מיהם העבדים אליהם מתכוון משה בדבריו ומה יעשו אותם עבדים?
העבדים הם פרעה ומשה אמר זאת דרך כבוד, העבדים ישלחו את בני ישראל.
- 10) מה עשה משה לאחר שאמר את דבריו לפרעה? מדוע?
יצא מפרעה בכעס גדול מכיוון שפרעה אמר לו שביום שיראה את פניו – ימות.

לסיכום המכות – מלא את הטבלה הבאה :

המכה	התראה לפני המכה	תגובת פרעה לאחר המכה
דם	יש	לא שת ליבו
צפרדע	יש	ביקש ממשה שיתפלל למחרת
כינים	אין	אין
ערב	יש	בהתחלה – העלה אפשרות שבניי יקריבו לה' במצרים ולאחר מכן אמר שבני ישראל לא ירחיקו
דבר	יש	אין
שחין	אין	אין
ברד	יש	חטאתי – ה' הצדיק ואני ועמי הרשעים
ארבה	יש	חטאתי ובקשה שמשה יתפלל אל ה'.
חושך	אין	הסכמה לשלוח את כל בני ישראל כולל הטרף, אך להשאיר את המקנה
מכת בכורות	יש	גירוש בניי

שאלות – שמות פרק יב'

- 1) מה ציווה ה' את משה ואהרון לגבי חודש ניסן?
חודש ניסן יהיה החודש הראשון, וכל החודשים שלאחריו יספרו במספרים ביחס לחודש ניסן.
- 2) באיזה תאריך ציווה ה' את בני ישראל לקחת את השה שעתיד להיות מוקרב לקרבן פסח במצרים?
י' ניסן.
- 3) "שה לבית" – איזו הלכה כתבה כאן התורה?
שאם בשה אין מספיק לכזית בשר לכל אחד מהמשפחה, יש לקחת את השה לכל מי שגר בבית מסוים.

- 4) מה הדין במקרה ומספר הנפשות שבמשפחה אינו מגיע לכדי אכילת שה שלם?
ייקח שה יחד עם שכניו.
- 5) הסבר – "במכסת נפשות".
לפי מספר הנפשות.
- 6) "איש לפי אכלו תחוסו על השה" – מהו הדין שכתבה כאן התורה?
רק מי שיכול לאכול נמנה על השה, אך אדם חולה או זקן אינם נמנים.
- 7) מהם ארבעת התנאים שכתבה התורה לכך שהה יהיה כשר לקרבן פסח?
א. ללא מום.
ב. זכר.
ג. בן שנה.
ד. מהכבשים או העיזים.
- 8) באיזה תאריך ובאיזה זמן ביום ישחטו בני ישראל את השה שלקחו לקרבן פסח?
יד' ניסן בין הערביים.
- 9) מהו בין הערביים?
הזמן לאחר שעברו שש וחצי שעות (זמניות) מתחילת היום, ועד לשקיעת החמה.
- 10) באלו מקומות יש לשים מדם קרבן הפסח?
על קורות הבתים ועל המשקוף העובר מעל הקורות.
- 11) על הַבְּתִים אֶשֶׁר יֵאָכְלוּ אֹתוֹ בָּהֶם – איזה דין נלמד מפסוק זה?
יש לתת את דם השה רק על מזוזות ומשקופי הבתים שבהם אוכלים את השה, ואין צריך לתת מדם השה על בתים שאינם משמשים לדיור (כגון מחסנים).
- 12) כיצד יש להכין את בשר קרבן הפסח לאכילה, וכיצד אסור להכין את בשר קרבן הפסח? מה יש לאכול יחד עם קרבן הפסח?
יש לאכול את הבשר צלי ואסור לאכול אותו מבושל או נא. יחד עם קרבן הפסח יש לאכול מצה ומרור.
- 13) כיצד יש לצלות את קרבן הפסח?
ראשו על כרעיו ועל קרבו – גם הראש והאיברים הפנימיים של השה ייצלו.
- 14) אילו איסור נאמר לגבי קרבן פסח, גם לאחר שנצלה?
לא להשאיר ממנו עד הבוקר.
- 15) מה יש לעשות עם בשר קרבן הפסח שנותר עד לבוקר למחרת הקרבנות?
לשרוף אותו באש.
- 16) מהם ארבעת הציוויים שצוו בני ישראל כדי לאכול את קרבן הפסח באופן שהם יהיו מוכנים ליציאה ממצרים?
א. חגורות חגורים על המתניים.
ב. הנעליים יהיו על הרגליים.
ג. המקל יהיה בידי האוכלים.
ד. אכילה בחיפזון.
- 17) פֶּסַח הוּא לִיקָן־ק – מה הסבירה התורה בפסוק זה?
קרבן הפסח נקרא כך בגלל שה' פסח, דילג, על בתי בני ישראל, ולא הרג את הבכורות של בני ישראל.

- 18) כיצד ישמש הדם לאות לבני ישראל?
ה' יראה את הדם על משקופי הבתים וידלג על בתים אלו.
- 19) אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תִּשְׁבְּתוּ שְׂאֵר מִבְּתֵיכֶם – איזה דין כתבה התורה בפסוק זה? מתי יש לקיים דין זה?
בדיקת חמץ בערב פסח.
- 20) מה דין אדם שאוכל חמץ בפסח?
כרת.
- 21) מקרא קדש:
א. מהו מקרא הקודש?
איסור לעשות מלאכה.
ב. באלו ימים מחג הפסח נוהג המקרא קודש?
ראשון ושביעי.
ג. מה מותר לעשות למרות מקרא הקודש?
מלאכת אוכל נפש.
- 22) וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַמִּצְוֹת – מהו הציווי בפסוק זה?
תשמרו על המצוות כדי שהם לא יגיעו לכדי חימוץ.
- 23) מהי המחמצת האסורה באכילה?
מאכל שאור שהחמיץ.
- 24) במה יש להשתמש כדי להזות מדם קרבן הפסח על המזוזות והמשקופים?
שלושה עשבי אזוב.
- 25) איזה איסור נאסר על בני ישראל במשך הלילה של פסח במצרים?
לצאת מבתיים.
- 26) מה יענו בני ישראל לצאצאים שלהם שישאלו אותם על סיבת קיום המצוות של חג הפסח?
שה' פסח על בנינו.
- 27) מה עשה העם בשעה שהם שמעו את הציווי של ה'?
השתחוו.
- 28) הסבר: מִבְּכֹר פְּרָעָה הֵיָשֵׁב עַל פְּסָאוֹ עַד בְּכֹר הַשְּׂבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר וְכָל בְּכֹר בְּהֵמָה.
ה' הכה את כל הבכורות במצרים מהבכור החשוב ביותר, בכורו של פרעה, שהיה עתיד לרשת את המלוכה, ועד לבכורות של השבויים שהיו במצרים ובכורות הבהמות.
- 29) מה עשה כל העם במצרים כאשר ה' הכה את הבכורות במצרים?
קמו ממיטתם.
- 30) מה ביקש פרעה ממשה כאשר הוא נתן לכל בני ישראל לצאת ממצרים יחד עם המקנה?
"וברכתם גם אותי".
- 31) מדוע היה העם המצרי תקיף מאוד בדרישתו מבני ישראל לצאת ממצרים?
כיוון שפחדו שמא ימותו.
- 32) כיצד מתארת התורה את היציאה החפוזה של בני ישראל ממצרים, עד כדי שהבצק לא היה מוכן ללחם?
הבצק היה מונח בתוך הכלים שהיו עשויים לאפיית בצק (משארותם) היו קשורים.
- 33) וַיִּנְצְלוּ אֶת מִצְרַיִם – הסבר.
בני ישראל רוקנו את מצרים על ידי ששאלו את הכלים.

34) יציאת בני ישראל ממצרים :

א. מהיכן במצרים יצאו בני ישראל?

רעמסס.

ב. להיכן היה המסע הראשון של בני ישראל?

סוכות.

ג. כמה גברים היו בבני ישראל בשעה שיצאו ממצרים?

600,000.

ד. מי עוד עלה ממצרים יחד עם בני ישראל?

ערב רב.

35) כיצד אפו בני ישראל את הבצק שהוציאו ממצרים ומדוע?

מצות, כיוון שלא היה להם מספיק זמן לאפות את הבצק.

36) כמה שנים ישבו בני ישראל במקומות שלא שייכים להם? פרט את חשבון השנים.

430 – 30 שנים מכריתת ברית בין הבתרים עד להולדת יצחק, 190 שנים מהולדת יצחק ועד הירידה למצרים, 210 שנים במצרים עצמה.

37) "ליל שימורים" – מהי משמעות ליל השימורים עד לדור בו יצאו בני ישראל ממצרים, ומהי משמעות השימורים לדורות הבאים?

ה' שמר והמתין עד ללילה שהוציא את בני ישראל ממצרים ולעתיד יהיה לילה זה משומר מהמזיקים.

38) כתוב ארבעה אנשים שכתבה התורה שאסורים באכילת קרבן הפסח.

א. **מומר (בן נכר).**

ב. **עבד (או כל אדם אחר) שלא מל עצמו.**

ג. **תושב היינו גר תושב, גוי שגר בארץ ישראל ושקיבל על עצמו לקיים את שבעת מצוות בני נח**

ד. **שכיר היינו עובד כוכבים ממש, וגם אם התושב והשכיר נימולו, הרי שהם אסורים באכילת בשר קרבן הפסח.**

39) בְּבֵית אֶחָד יֶאֱכַל – מהו הדין שכתבה כאן התורה?

את קרבן הפסח יש לאכול בחבורה אחת.

40) איזה איסור נאמר לגבי עצמות קרבן הפסח?

שבירתם.

41) באיזה תנאי מותר לגר להקריב את קרבן הפסח?

מילה.

42) לאיזה עניין השוותה התורה את קרבן הפסח של אדם שנולד יהודי לקרבן הפסח של גר?

שניהם מקריבים את הקרבן בי"ד ניסן.

43) תֹּרְהָ אַחַת יִהְיֶה לְאֶזְרָח וְלִגֵּר הִגֵּר הִגֵּר בְּתוֹכְכֶם – לעניין אלו מצוות השוותה התורה את מי שנולד יהודי לגר?

לעניין כל התורה.

44) וַיְהִי בַּעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצִיא יְקֹנָק אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל צְבָאֲתָם – מה קה ביום זה?

ה' ציווה את בני ישראל על הבכורות.

שאלות – שמות פרק יג'

1) הסבר: פֶּטֶר פֶּלְרֶחֶם בְּבִנֵי יִשְׂרָאֵל.

הבכור הוא הנולד שפותח ראשון את הרחם של האם.

- (2) מה יש לעשות עם הבכורות של כל אחד מהבכורות הבאים :
- א. בכור אדם – לפדות.
 - ב. בכור בהמה טמאה – אין חובה של בכור.
 - ג. בכור חמור – פדייה.
 - ד. בכור בהמה טהורה – הקרבה לקרבן בכור.
- (3) מה רצתה התורה להדגיש כשהיא כתב שבני ישראל יצאו ממצרים באביב?
 שה' עשה חסד עם בני"י שהם יצאו במזג אוויר נוח באביב.
- (4) ובימים השביעי חג ליקנֹק – מהו הדין שכתבה כאן התורה?
 שהיום השביעי של פסח הוא היום האחרון בו מותר להקריב קרבן פסח.
- (5) "והיה לך לאות":
- א. כיצד יציאת מצרים תהיה לאות לבני ישראל?
 קיום מצוות תפילין.
 - ב. היכן יש להניח את התפילין?
 על יד שמאל שלך ובראש בין עיניך. אין הכוונה שפרשיות התפילין יהיו ממש בין העיניים, אלא עליהם להיות על המצח מהמקום ממנו מתחילות לצמוח שערות, מעל למקום בראש שנמצא בין העיניים.
 - ג. כיצד נימקה התורה את הצורך של בני ישראל לקיים את מצוות התפילין?
 ה' הוציא אותך ממצרים, על מנת שתקיים את תורתו, ולכן עליך לקיים את מצוות התפילין.
- (6) וְשָׁמַרְתָּ אֶת הַחֻקָּה הַזֹּאת לְמוֹעֲדָה מִיָּמִים יְמִימָה – מה ציוותה התורה בפסוק זה?
 לקיים את מצוות הפסח בכל שנה.
- (7) וְכָל פֶּטֶר שֶׁגֵּר בְּהֵמָה אֲשֶׁר יִהְיֶה לָּךְ הַזְּכָרִים לִיקְנֹק – מהו הדין שכתבה התורה בפסוק זה?
 שבמקרה והוולד הראשון היה נפל, ומת בתהליך הלידה או מיד אחריו, עדיין נחשב הדבר שהוא קדוש בקדושת בכורה, והוולדות שאחריהם, אינן קדושים בקדושת הבכורה, למרות שהוולד הראשון כבר מת.
- (8) מה הדין במקרה ולאדם נולד בכור של חמור, ואינו רוצה לפדות את החמור?
 עליו לערוף את החמור.
- (9) "והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת":
- א. מה שואל כאן הבן?
 מדוע יש צורך בקיום מצוות פדיון בכור.
 - ב. מה יש לענות לבן ששואל "מה זאת"?
 שכאשר ה' הוציא את בני"י ממצרים, הוא הכה את הבכורות, ובכורות בני"י ניצלו.
- (10) וְלֹא נָחַם אֱלֹהִים דָּרָךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים:
- א. הסבר פסוק זה.
 ה' לא הנהיג את בני ישראל ללכת דרך ארץ פלשתים.
 - ב. מהי הסיבה לכך שה' לא נחם דרך ארץ פלשתים?
 כיוון שה' פחד שהקרבה למצרים יאפשר לבני"י לחזור חזרה אל מצרים בשעה שיראו שהם צריכים להילחם על מנת להיכנס לארץ.
 - ג. באיזה דרך הנהיג ה' את בני ישראל?
 מהמדבר לים סוף.

- 11) "וחמושים עלו בני ישראל ממצרים" – מה תיארה כאן התורה?
בני"י עלו ממצרים חמושים בכלי נשק.
- 12) מדוע העלה משה את עצמות יוסף איתו?
מכיוון שיוסף השביע את בני"י להעלות את העצמות יחד איתם.
- 13) היכן חנו בני ישראל לאחר שנסעו מסוכות?
איתם.
- 14) כיצד הראה ה' לבני ישראל את הדרך בה ילכו ביום ובלילה?
**ביום – עמוד ענן.
בלילה – עמוד האש.**
- 15) הסבר - לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם.
ה' לא יפסיק את עמוד הענן ביום ואת עמוד האש בלילה, שהלכו לפני העם. ה' לא נתן שיהיה הפסק בין עמוד הענן לעמוד האש, אלא עמוד הענן נשאר במקומו עד שעמוד האש התייצב במקומו, ובוקר, עמוד האש נשאר במקומו עד שעמוד הענן התייצב במקומו.
- שאלות – שמות פרק יד'**
- 1) כיצד רצה ה' להטעות את המצרים כדי שירדפו אחרי בני ישראל?
על ידי שבני ישראל יסתובבו אחורה ויחזרו לפי החירות.
- 2) בין אלו שני מקומות נמצא פי החירות?
מגדל לים סוף.
- 3) כיצד נקרא האלוה של המצרים שהיה בפי החירות?
בעל צפון.
- 4) הסבר- נִכְחוּ תַחֲנוּ עַל הַיָּם
תקימו את המחנה שלכם בסמוך לים סוף.
- 5) מה יאמר לעצמו פרעה כאשר בני ישראל יחזרו לפי החירות?
שבני ישראל היו כלואים במדבר ולכן הם חזרו, בני ישראל לא הצליחו להסתדר במדבר, ולכן הם חזרו חזרה.
- 6) מה יעשה ה' שיגרום לפרעה לרדוף אחרי בני ישראל?
יחזק את ליבו.
- 7) הסבר - וַאֲפַבְדָּה בְּפָרְעָה וּבְכָל חֵילוֹ.
השם שלי יתכבד על ידי שאעשה שפטים בפרעה ובכל עבדיו. העולם יכבד אותי לאחר שישמע את מה שאעשה לפרעה ולעבדיו.
- 8) מה הייתה הפיכת הלב שמצויין אצל פרעה?
לפני כן נתן פרעה לבני ישראל ללכת ועכשיו כבר לא.
- 9) וַאֲסַר אֶת רַקְבּוֹ – הסבר.
פרעה אסר את מרכבתו.
- 10) כמה מרכבות מובחרות לקח איתו פרעה כדי לרדוף אחרי בני ישראל?
600
- 11) מהם השלישים שמינה פרעה על עמו?
מפקדים.
- 12) הסבר - וַיִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יִצְאִים בְּיַד רַמָּה.
בני ישראל יצאו ממצרים בראש מורם, בגבורה ובפרסום.

- 13) היכן השיגו המצרים את בני ישראל?
על ים סוף, ליד פי החירות.
- 14) מהם שני הדברים שעשו בני ישראל בשעה שראו את מצרים רודפים אחריהם?
פחדו והתפללו אל ה'.
- 15) מה טענו בני ישראל אל משה בשעה שהם ראו את מצרים?
שזה בדיוק מה שאמרו לו במצרים שעדיף שהם יעבדו במצרים מאשר לצאת ולמות על ידי המצרים.
- 16) מה הבטיח משה בתשובתו לעם ישראל?
שהם יראו את ישועת ה', ולא יוסיפו לראות עוד את מצרים יותר.
- 17) מי יילחם לישראל, ומה יעשו ישראל באותו זמן?
ה', בני"י יחרישו.
- 18) מה אמר ה' למשה בשעה שמשה התפלל אליו על שפת ים סוף?
שמשה יפסיק לצעוק אליו – ושיתחיל לנסוע לתוך הים.
- 19) מדוע ציווה ה' את משה להרים את ידו ולהניף את היד לכיוון הים?
כדי לבקוע את הים.
- 20) הסבר- וְאֶפְבְּדָה בְּפָרְעָה וּבְקָל חִילוֹ בְּרָקְבוּ וּבְפָרְשָׁיו.
הכבוד שלי יגדל, אני אהיה מכובד, על ידי שאעשה שפטים בפרעה, בעבדיו, במרכבותיו ובפרשים.
- 21) מדוע עבר מלאך ה' שהלך עד עתה לפני מחנה ישראל אל מאחורי מחנה ישראל?
כדי לחצוץ בין מחנה ישראל למחנה מצרים.
- 22) איזה דבר שונה עשה עמוד הענן ביום בקיעת ים סוף, שהיה שונה למעשהו בשאר הימים?
במקום לעלות, עמוד הענן עבר אל מאחורי מחנה ישראל.
- 23) מה גרם עמוד הענן למחנה מצרים, בשעה שעמוד הענן עבר אל מאחורי מחנה ישראל?
חושך.
- 24) כיצד היה למחנה ישראל אור בלילה זה?
עמוד האש.
- 25) מה מציינת התורה שלא עשו באותו לילה מחנה ישראל ומחנה מצרים?
לא התקרבו אחד לשני.
- 26) כיצד גרם ה' לבקיעת ים סוף?
רוח מזרחית.
- 27) כיצד שימשו המים לחומה לבני ישראל?
המים שבצידי היבשה שבתוך הים קפאו, וכך היו לחומה לבני ישראל.
- 28) באיזה חלק של הלילה טיבע ה' את מחנה מצרים בים?
בשליש האחרון של הלילה.
- 29) אלו דברים עשה ה' כדי לבלבל את מחנה מצרים?
**א. ה' הטיל במחנה מצרים מהומה על ידי עמוד האש והענן.
 ב. ה' הסיר את הגלגלים מהמרכבות של המצרים.
 ג. ה' הנהיג את המרכבות של מצרים בכבדות, כך שהמצרים לא היו יכולים להנהיג את מרכבותיהם.**
- 30) מה אמרו המצרים בשעה שה' הטיל את המהומה במחנה שלהם?

שהם רוצים לברוח כיוון שה' נלחם בשביל ישראל.

- 31) מה אמר ה' למשה לעשות כדי שהמים יחזרו למה שהיו לפני בקיעת ים סוף?
להרים את ידו.
- 32) ובני ישראל הלכו בַּיַּפְּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם – מה רצתה התורה להדגיש בפסוק זה?
שבאותו היום ובאותו הזמן, בני ישראל הלכו ביבשה ואילו המצרים טבעו.
- 33) כיצד ראו בני ישראל את המצרים מתים על שפת הים?
הים פלט את גופות המצרים.
- 34) מהם שלושת הדברים שנאמר לגבי בני ישראל לאחר שראו את הניסים על ים סוף?
**א. יראו מה'.
 ב. האמינו בה'.
 ג. האמינו בנבואתו של משה.**

שאלות – שמות פרק טו'

- 1) אַז יִשְׂרָאֵל מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לִיקְנוֹן – מתי שרן בני ישראל ומשה את השירה?
לאחר טביעת המצרים בים.
- 2) הסבר את כל אחד מהפסוקים הבאים :

הפסוק	ההסבר
אֶשְׂיֶרָה לִיקְנוֹן	אני אשבח את ה'
כִּי גָאֵה גָאֵה	כיוון שה' התגאה על גאים, ה' ניצח את המצרים החזקים
סוּס וְרֶכֶב וְרָמָה בְּיָם	ה' השליך לתוך הים את הסוס, כאשר מעל הסוס נמצא הרוכב שלו
עָזִי וְזַמְרֵת יָהּ	חוזקו ונקמתו של ה'
וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה	(חוזקו ונקמתו של ה') הייתה לי לישועה
זֶה אֵלֵי וְאֶנְוָהוּ	זהו האל שלי ואני אספר את שבחו
אֶלֹהֵי אֲבִי	הקדושה של ה' על עם ישראל מתחילה עוד מימי האבות
וְאֶרְמְמָנָהוּ	ולכן אעבוד לפני ה'
יִקְנוֹן אִישׁ מִלְחָמָה	ה' מנצח במלחמות,
יִקְנוֹן שְׁמוֹ	גם כאשר ה' נלחם נגד אויביו, ה' משתמש בשם מידת הרחמים שלו
מִרְכַּבַּת פְּרָעָה וַחִילוֹ נָרָה בְּיָם	ה' השליך בים סוף את מרכבותיו ואת חייליו של פרעה
וּמִבְּחַר שְׁלֹשֵׁי טַבָּעוֹ בְּיָם סוּף	גיבוריו של פרעה טובעו בטיט שיצר ה' בים סוף
תְּהַמֹּת בְּכַסְיָמוֹ	תהום הים, תחתית הים, כיסה את חיילי פרעה
יָרְדוּ בַמַּצּוֹלֹת כְּמוֹ אֶבֶן	פרעה וחייליו ירדו לעומק הים, כאילו היו אבנים שהושלכו לתוך הים
יְמִינֶךָ יִקְנוֹן נֶאֱדָרִי בְּפֶתַח	יד ימין של ה' אדירה בכח, יד ימין של ה' חזקה מאוד, ובה אתה מציל את ישראל
יְמִינֶךָ יִקְנוֹן תִּרְעָץ אוֹיֵב	ובאותה יד ימין של ה', ה' שובר את האויבים. ה' עושה שתי פעולות ביד אחת: מציל את ישראל ושובר את השונאים
וּבָרַב גְּאוֹנֶךָ תִּהְרַס קְמִיד	בחוזקך הרב אתה משבר את מי שקם על עם ישראל, את האויבים של עם ישראל
תִּשְׁלַח חֲרֹנֶךָ יֶאֱכְלֵמוּ פִּקֹּשׁ	כאשר אתה שולח את כעסך עליהם, אתה אוכל את האויבים ומשמיד אותם, כמו שהאש שורפת את הקש

על ידי מאמר פיד, התמלאו המים חכמה ויכלו להיערם לשני ערימות	וברוח אפיף נערמו מים
המים נערמו כמו חומה של נוזלים, המים נעשו כשני חומות, שביניהם היה מעבר של יבשה	נצבו כמו נד נזלים
עומק הים קפא ונהיה חזק, וכך, כאשר ה' הטביע את המצרים, המצרים נחבטו בעומק הים הקפוא	קפאו תהמות בלב ים
הנפש שלי תתמלא מהשלל שאקח מבני ישראל	תמלאמו נפשי
אני אשלוף את החרב שלי כדי להילחם נגד ישראל	אריק חרבי
ידי תשמיד את בני ישראל	תורישמו ידי
אמרת בפיד	נשפת ברוחך
הים כיסה את פרעה ועבדיו,	כסמו ים
פרעה ועבדיו שקעו במים החזקים של ים סוף, כמו שעופרת שוקעת בתוך מים	צללו פעופרת במים אדירים
ה! מי בכל החזקים יכול להשתוות לך, ה! אין כמוך בכל החזקים	מי כמכה באלם יקנך
ה! אין עוד מישהו שחזק כמוך בקדושה, אין עוד מישהו שקדושתו חזקה כמו קדושתו של ה'	מי כמכה נאדר בקדש
עבדיך יראים מלהלל אותך, שהרי לא ניתן לומר את כל דברי השבח שצריך לומר עליך	נורא תהלת
כיוון שאצה הוא היחיד בעולם שעושה מעשי פלא	עשה פלא
ה! כאשר אתה מרים את יד ימין שלך	נטית מינדך
הארץ בולעת את האויבים שלך	תבלעמו ארץ
ה! ברוב טובך אתה הנהגת את העם הזה שגאלת, את בני ישראל	נחית בחסדך עם זו נאלת
אתה ניהלת את בני ישראל מדירת קודשך, אתה הובלת את בני ישראל לארץ ישראל	נהלת בעזך אל נה קדשך
כאשר העמים שמעו את הניסים שעשית לישראל, הם התרגזו,	שמעו עמים ירגזון
פחד אחז ביושבים בארץ פלשתים לאחר ששמעו את הניסים שעשית לישראל	חיל אחז ישבי פלשת
האנשים החשובים שבאדום נבהלו	נבהלו אלופי אדום
האנשים החזקים שבמואב התמלאו גם הם בפחד	אילי מואב יאחזמו רעד
כל יושבי כנען נמסו מפחד מעם ישראל	נמגו כל ישבי כנען
על אויבי ישראל הקרובים תיפול פחד פתאומי ועל אויבי ישראל הרחוקים תיפול אימה, שיפחדו מישראל במשך זמן ארוך	תפל עליהם אימתה ופחד
בגלל חוזק ידך, עמים אלו יהיו משותקים כמו אבנים ולא יתקפו את ישראל	בגדל זרועך ידמו פאבן
עד שיעבור עם ישראל את המקום שנקרא "ארנון"	עד יעבר עמד יקנך
ועד שיעבור עם ישראל את נהר הירדן	עד יעבר עם זו קנית
תכניס את עם ישראל לארץ ישראל	תבאמו
תיטע את בני ישראל בירושלים, תגרום לכך שבני ישראל לא	ותטעמו בהר נחלתך

ייגלו מירושלים	
במקום שבו התקנת שיהיה בית המקדש, במקום בו קבעת שיהיה בית המקדש	מִכּוֹן לְשִׁבְתָּךְ פְּעֻלָּתְךָ יִקְוֶה
הכוונה היא למקדש שאתה ה' עתיד לברוא בידיך, למקדש שאותו אתה עתיד לעשות בידיך	מִקְדָּשׁ אֲדַבְּרֵי כּוֹנְנֵי יָדְיָךְ

- (3) מי חיבר את השירה ששרו ישראל על הים?
משה, והוא לימד את השירה לבני ישראל.
- (4) איזה כלי נגינה לקחה מרים בשעה שהיא הוציאה את הנשים לשיר שירה על הים?
תוף.
- (5) מהו התיאור שמתוארות הנשים שיצאו לשיר אחרי מרים?
בתופים ובמחולות (ריקודים).
- (6) כיצד התבצעה השירה על הים בין אצל הגברים ובין אצל הנשים?
עינוי – המורר אמר משפט וכולם חזרו אחריו.
- (7) להיכן נסעו בני ישראל מים סוף?
מדבר שור.
- (8) כמה ימים הלכו בני ישראל במדבר שור ללא שמצאו מים?
3.
- (9) להיכן הגיעו בני ישראל לאחר שהלכו במדבר במשך שלושה ימים? מדוע לא היו יכולים לשתות את המים שם?
מרה, כיוון שהמים שם היו מרים.
- (10) כיד אמר ה' למשה להמתיק את המים שבמרה?
ע"י השלכת עץ לתוך המים.
- (11) מהם שני הדברים שעשה ה' לבני ישראל במרה?
א. נתן לבני ישראל חוקים ומשפטים.
ב. ניסה את בני ישראל לראות אם יעמדו בניסיון שלא ניתן להם מים.
- (12) אלו 3 מצוות נתן ה' לבני ישראל במרה?
שבת, פרה אדומה ומצווה למנות בתי דין.
- (13) מה יקרה לבני ישראל אם יקיימו את מצוות ה'?
ה' ימנע מבני ישראל לחלות במחלות שבהם חלו המצרים.
- (14) מהו הדימוי בה משתמשת התורה כדי להדגיש שקיום המצוות מועילות לבני ישראל?
ה' הוא הרופא של בני ישראל. כשם שהרופא מונע מאדם לחלות על ידי שנותן לו תרופות המונעות את המחלה, כך המצוות שה' נתן לישראל, מונעים מעם ישראל לחלות במחלות של מצרים ולהיות מוכים במכות שהוכו המצרים.
- (15) אלו דברים היו באילים?
12 מעיינות ושבעים עצי דקל.
- שאלות – שמות פרק טז'
(1) להיכן הגיעו בני ישראל לאחר שנסעו מאילים? היכן נמצא מקום זה?
למדבר סין, נמצא בין אילים לסיני.

- (2) מהו התאריך בו הגיעו בני ישראל למדבר סין? כמה זמן עבר מיציאת מצרים ועד שבני ישראל הגיעו למדבר סין?
טו' אייר לשנה הראשונה שיצאו ממצרים. חודש.
- (3) מה הייתה תלונת בני ישראל במדבר סין?
שאינ להם בשר ומשה ואהרן הוציאו את בני ישראל ממצרים כדי להורגם במדבר.
- (4) מה הייתה תשובת ה' לטענת בני ישראל?
המטרת מן.
- (5) וְלָקְטוּ דָבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ – מהו הציווי שצוו בני ישראל בפסוק זה?
בכל יום ילקטו בני ישראל מהמזון, רק את מה שהם צריכים לאכול באותו היום. אסור לבני ישראל ללקט ביום זה, את מה שהם צריכים לאכול ביום המחרת.
- (6) כיצד ינסה ה' את בני ישראל?
אם בני ישראל יקיימו את הציוויים הקשורים במן.
- (7) מה יקרה למן שילקטו בני ישראל ביום שישי בשבוע?
אחרי שהם יחזרו לביתם, הם יראו שהכמות שליקטו היא כמות כפולה.
- (8) כיצד יידעו בני ישראל בערב שה' הוא שהוציא אותם ממצרים? כיצד יידעו זאת בבוקר?
בערב ע"י השליו ובבוקר על ידי המן.
- (9) מה קרה בשעה שאהרון אמר לבני ישראל שה' שמע את תלונתם ושימטיר להם מן ושליו?
כבוד ה' התגלה על ידי עמוד הענן.
- (10) באיזה זמן ביום יאכלו בני ישראל את הבשר?
בין הערביים.
- (11) היכן עוד ראינו את זמן בין הערביים?
שחיטת קרבן פסח.
- (12) מה כוסה על ידי השליו?
מחנה ישראל.
- (13) במה היה המן מכוסה?
בשכבת טל.
- (14) וְהָיָה עַל פְּנֵי הַמִּדְבָּר דֶּק מְחֹסֶפֶס.
**א. הסבר פסוק זה.
על פני קרקע המדבר היה דבר שהיה דק ומגולה.
ב. מה היה דק ומחוספס?
המן.
ג. למה דימתה התורה את מראה שכבת הטל שהייתה על הארץ?
לגיר שפיזרו אותה על פני הארץ.**
- (15) מה שאלו בני ישראל זה את זה כאשר הם ראו את המן? מה ענה להם משה?
"מן הוא" – מיהו דבר זה שנמצא כאן. משה אמר שזהו הלחם שנתן להם ה'.
- (16) מהי כמות המן שיש ללקט עבור כל אחת מנפשות הבית?
עומר.
- (17) מהו הנס שנעשה במן לאחר שחזרו מלקטי המן לבתיהם?
התגלה שכולם ליקטו את אותה כמות.
- (18) מה ציווה משה שלא לעשות עם המן? מה קרה כאשר היו אנשים שלא שמעו בקולו?

לא להותיר מהמן עד הבוקר. המן התמלא בתולעים.

19) מה קרה למן שלא ליקטו בני ישראל?

נמס בשמש.

20) מה התברר ביום שישי לאחר שבני ישראל ליקטו את המן?

שהייתה כמות כפולה ממה שהיו מלקטים בכל יום. ביום שישי התברר שכל אחד ליקט שני עומרים.

21) מדוע הופתעו בני ישראל לאחר לקיטת המן ביום השישי?

כיוון שמשה עוד לא אמר להם שביום שישי הם ילקטו כמות כפולה של מן.

22) באלו שני אופנים היה ניתן להכין את המן על פי הפסוקים שלפנינו?

אפיה ובישול.

23) מה ציווה משה לעשות עם המן שבני ישראל לא רצו לבשל או לאפות ביום שישי?

להניח ליום המחרת.

24) מה קרה לאנשים שיצאו בשבת ללקט מן?

הם לא מצאו מן ללקט.

25) מה שאל ה' את משה לאחר שהיו אנשים שיצאו בשבת ללקט מן?

עד מתי בני ישראל לא יאמינו בה'.

26) התורה מתארת את המן בשלושה תיאורים – מהם שלושת התיאורים הללו?

צורה – עגולה כמו גד.

צבע – לבן.

טעם – לחלוח השמן.

27) מה ציווה משה לעשות עם מלוא העומר של המן? מה הסיבה לכך?

להניח זאת למשמרת באוהל מועד, כדי שיהיה לאות לבני ישראל על בנס שנעשה להם.

28) במה הניחו את עומר המן למשמרת?

צנצנת חרס.

29) כמה שנים אכלו בני ישראל את המן? עד מתי אכלו בני ישראל את המן?

40 שנה, עד שבאו אל ארץ נושבת – למקום של יישוב – לארץ כנען.

30) מהי מידת העומר?

עשירית האיפה.

שאלות – שמות פרק יז'

1) מעל מה התלוננו בני ישראל ברפידיים?

שאין להם מים.

2) מה הייתה תגובת משה לתלונתם של בני ישראל ברפידיים?

מה תנסון את ה'.

3) מה חשש משה שיעשו לו בני ישראל? מה ציווה ה' את משה כדי להפיג את חששו?

שיסקלו אותו. שיעבור לפני העם ויראה שלא יסקלו אותו.

4) מה ציווה ה' את משה לעשות כדי שיהיו מים לבני ישראל?

להכות בסלע שנמצא על הר סיני.

5) מדוע קרה משה למקום בו התלוננו בני ישראל בשם "מסה ומריבה"?

כיוון ששם ניסו בני ישראל את ה' ושם רבו עם משה.

6) מי נילחם נגד בני ישראל ברפידיים?

עמלק.

- (7) מה ציווה משה את יהושע לעשות כדי להילחם בעמלק?
לבחור אנשים יראי חטא ולצאת איתם להילחם נגד עמלק.
- (8) מה יהיה תפקידו של משה במלחמה נגד עמלק?
לעמוד בראש הגבעה ולהחזיק במטה האלוקים.
- (9) עח איזה הר נעמד משה בשעת המלחמה נגד עמלק? מי עלה איתו להר זה?
הר סיני, אהרון וחור.
- (10) מתי היו בני ישראל מתגברים במלחמה ומתי היו עמלק מתגברים במלחמה?
כאשר משה היה מרים את ידיו – היו בני ישראל גוברים, ואילו כאשר משה היה מניח את ידיו, היו גוברים עמלק.
- (11) כאשר משה כבר התעייף והיה קשה לו להחזיק את ידיו כלפי מעלה, כיצד סייעו לו שלא להוריד את ידיו?

משה ישב על אבן, ואהרון וחור תמכו בידיו של משה.

- (12) הסבר- וְיָהִי יָדָיו אֶמְוָנָה עַד בֹּא הַשָּׁמֶשׁ.
כל אחד מידיו של משה המשיכו לעמוד ולהיות מורמים כלפי מעלה עד לשקיעת החמה.
- (13) כתב זאת זְכָרוֹן בְּסֵפֶר :

- א. מתי ציווה ה' את משה לכתוב זאת בספר?
בשנת הארבעים לנידודי בני ישראל במדבר.
- ב. מה ציווה ה' את משה לכתוב בספר?
עמלק היה העם הראשון שהעיז לתקוף את ישראל.
- ג. מה עוד ציווה ה' את משה לעשות עם דברים אלו?
לומר זאת ליהושע.

(14) מה עתיד לעלות בגורלם של עמלק?
ה' ימחה אותם.

(15) כיצד קרא משה למזבח שבנה בהר סיני?
ה' ניסי.

(16) פִּי יָד עַל פֶּסֶחַ – מהי ההרמת יד המתוארת בפסוק?
שבועה של ה' שתמיד יילחם בעמלק.

שאלות – שמות פרק יח'

- (1) מה שמע יתרו שהביא אותו לצאת אל המדבר לבני ישראל?
את כל הניסים שה' עשה כדי להוציא את בני ישראל ממצרים.
- (2) אַחַר שְׁלוֹחֶיךָ – מהו השילוח המתואר בפסוק?
בהתחלה משה לקח איתו את ציפורה אל מצרים, אך לאחר מכן התחרט ושלח את ציפורה חזרה אל משפחתה במדין.
- (3) מה היו שמות שני בניו של משה, ומדוע קרא להם דווקא בשמות אלו?
**גרשם – כי אמר גר הייתי בארץ נכריה.
אליעזר – כי היה אלוקי אבי בעזרי.**
- (4) מה עשה משה לאחר שהגיעו אליו שלוחיו של יתרו שבישרו על בואו של יתרו למדבר?
יצא לקבל את פניו של יתרו.
- (5) מהם שני הדברים שסיפר משה ליתרו לאחר ששניהם נכנסו לאוהל של משה?

- א. את כל הניסים שעשה ה' לישראל בשעה שהוציאם ממצרים.
- ב. את כל הייסורים שעברו על בני ישראל מאז שיצאו ממצרים.
- 6) מה הייתה תגובת יתרו לסיפוריו של משה? מה אמר יתרו בשעה ששמע סיפורים אלו?
שמח – ברוך ה' אשר הציל אתכם.
- 7) מה יודע יתרו טוב יותר לאחר ששמע רבינו סיפר לו על כל הניסים שעשה ה'?
שה' הוא האל הגדול מכל האלוהים.
- 8) הסבר - כִּי בְדָבָר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם
ה' דן את המצרים על שהרשיעו בישראל.
- 9) אלו קרבנות הקריב יתרו לשם ה'?
עולה ושלמים.
- 10) מדוע הגיעו אהרון וזקני ישראל לאוהל של משה?
כדי לאכול מקרבנותיו של יתרו.
- 11) הסבר – "לפני האלוקים".
הסעודה בה אכלו את בשר הקרבנות היה ליד המזבח שעליו הקריב יתרו את קרבנותיו.
- 12) וַיְהִי מִמָּחֳרָת –
א. ממחרת איזה יום מדובר?
מחרת יו"כ.
ב. מה ראה יתרו ביום המחרת?
שמשה עומד לשפוט את בני ישראל מהבוקר עד הערב.
ג. מה שאל יתרו את שמה כאשר ראה את שראה? מה ענה לו משה?
למה משה עומד לידו לשפוט את בני ישראל מבוקר עד ערב. משה ענה ליתרו
שהוא שופט את בני ישראל שניגשים אליו למשפט.
- 13) לפי טענתו של יתרו – מה יקרה אם משה ימשיך לשפוט את בני ישראל לבדו?
נבל תיבול – אתה תהיה נלאה.
- 14) כיצד הציע יתרו למשה לפתור את בעיית העומס עליו?
למנות שרי אלפים ושרי מאות.
- 15) מהם ארבעת התכונות שאמר יתרו שהדיינים שימנה משה צריכים? הסבר.
א. אנשי חיל אנשים עשירים, שאינם צריכים לכסף, ולכן לא ניתן לשחד אותם, 2
ב. יראי אלהים אנשים שיראים מה',
ג. אנשי אמת אנשים שתמיד מדברים דברי אמת, כך שכולם יידעו שהם אומרים אמת בפסק
הדין שלהם,
ד. שנאי בצע אנשים ששונאים שקר
- 16) אלו ארבעה סוגי שופטים התייע יתרו למנות לעם ישראל?
שרי אלפים, שרי מאות, שרי חמישים ושרי עשרות.
- 17) אלו דינים ישפטו השרים ואלו דינים ישפוט משה?
הדיינים ישפטו את הדינים שהם יודעים ומה שיקשה להם – יביאו לפני משה לדין.
- 18) מדוע חזר יתרו לארצו? מה עשה משה בשעה שיתרו יצא לארצו?
יתרו חזר לארצו כדי לגייר את משפחתו, משה ליווה את יתרו.

שאלות – שמות פרק יט'

- 1) באיזה תאריך הגיעו בני ישראל למדבר סיני?
ר"ח סיון בשנה בה יצאו ממצרים.
- 2) באיזה צד של הר סיני חנו בני ישראל?
בצד המזרחי.
- 3) באיזה תאריך עלה משה להר סיני בפעם הראשונה (הקשורה למתן תורה) ומה ציווה אותו ה' בעליה זו?
ב' סיון, ה' ציווה את משה לומר לבני ישראל שאם יקיימו מצוות, יהיו לה' לעם סגולה.
- 4) הסבר את הביטויים הבאים שכתובים בפסוקים:
א. וְאַשָׁא אֶתְכֶם עַל כַּנְפֵי נְשָׁרִים - אני נשאתי אתכם, כמו שהנשר נושא את גוזליו.
כאשר הנשר נושא את גוזליו, כולם מפחדים ממנו, כך כאשר ה' נושא את בני ישראל, כולם פחדו מבני ישראל.
ב. וְהֵייתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים - אתם תהיו חביבים בעיניי יותר מכל העמים האחרים שבעולם.
ג. וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְלֶכֶת כְּהֻנִּים - אתם תהיו לי עם של שרים.
- 5) מה הייתה תשובת בני ישראל לדברי משה שאמר בשמו של ה'?
כל אשר דיבר ה' נעשה.
- 6) באיזה יום אמר משה לבני ישראל את תשובת בני ישראל אליו?
ג' סיון.
- 7) מדוע התגלה ה' אל משה על ידי עמוד הענן?
כדי שבני ישראל יראו שה' דיבר איתו, וכך יאמינו בני ישראל בנבואתו של משה.
- 8) וַיִּגְד מֹשֶׁה אֶת דְּבָרֵי הָעָם אֶל יְקֹזֵק - מה אמר משה לה' בדברים אלו?
בני רוצים לשמוע את התורה ישירות מפיך ולא מפי.
- 9) מה ציווה ה' את בני ישראל לאחר שמשה אמר לו שבני ישראל רוצים לשמוע את התורה מפיו?
שבני ישראל יכינו את עצמם להתגלות של ה'.
- 10) מהם שני הדברים שבני ישראל צריכים לעשות כדי להתקדש? באלו ימים של סיוון יש לעשות זאת?
**א. טבילה במקווה.
ב. טבילת הבגדים.
היה צריך לעשות זאת בד' וה' בסיוון.**
- 11) מהו היום השלישי ומה יקרה ביום זה?
ו' סיון – התגלות של ה'.
- 12) מה דינו של אדם שנוגע בהר סיני בשעת מתן תורה?
מוות.
- 13) מה ציווה ה' את בני ישראל לעשות למי שיראו אותו עולה להר סיני בשעת מתן תורה?
לסקול באבנים או לירות חיצים.
- 14) מתי יהיה מותר לעם ישראל לעלות אל הר סיני?
כאשר יהיה קול שופר ארוך שיסמל את הסתלקות השכינה מההר.
- 15) מה ציווה משה את בני ישראל שלא לעשות במשך שלושה ימים?
לא לגשת אל אישה.

- 16) מהם הדברים שהיו על הר סיני בשעת התגלות ה' על ההר?
קולות, ברקים, ענן.
- 17) מה הייתה תגובתם של בני ישראל בשעה ששמעו את קול השופר שעל הר סיני?
הזדעזעו.
- 18) כיצד התגלה ה' על הר סיני ומה קרה כתוצאה מדרך התגלות זו?
אש, ההר היה מלא בעשן.
- 19) למה דימתה התורה את האש והעשן החזקים שהיו על הר סיני? מה קרה להר סיני בעקבות זאת?
לעשן הכבשן, הר סיני הזדעזע.
- 20) מה היה השוני בין קול השופר שהיה על הר סיני לקול שופר רגיל?
קול השופר שעל הר סיני הלך והתחזק בניגוד לקול שופר רגיל שהולך ונחלש.
- 21) הסבר: מִשֵׁה יִדְבַר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֵנוּ בְּקוֹל
משה היה אומר לבני ישראל את כל הציוויים שה' היה מצווה אותנו, וה' היה אומר למשה את כל הציוויים הקשורים למעמד הר סיני (הגבל העם וכדו').
- 22) להיכן בהר סיני קרא ה' למשה לעלות? מדוע ה' קרא למשה לעלות לשם?
לפסגת ההר, כיוון ששם התגלתה שכינתו של ה'.
- 23) מהם שני הדברים שה' אמר למשה לצוות את בני ישראל לאחר שמשה עלה להר סיני?
**א. להתרות בעם שלא יעלו אל הר סיני.
 ב. לקדש את הבכורות – שהבכורות יעמדו במקומם.**
- 24) הסבר - פֶּן יִפְרֹץ בָּהֶם יִקְזֶק
שמא, אם הבכורות לא יעמדו במקומם, ה' יהרוג בהם.
- 25) על איזה ציווי שציוה אותו ה', אמר משה שלא צריך כבר לצוות את בני ישראל? מדוע בכל זאת אמר ה' לצוות את בני ישראל בציווי זה?
להתרות בעם שלא ירדו אל הר סיני, כיוון שהעם כבר מותרה. ה' אמר למשה להתרות בעם בכל מקרה מכיוון שמתרים באדם שוב בשעת מעשה.
- 26) הסבר - וְהִכְהַנִּים וְהָעָם אֶל יְהִרְסוּ לְעֹלֹת אֶל יִקְזֶק
הכהנים ושאר בני ישראל לא ייפרדו מהעם כולו כדי לעלות להר סיני ולראות את ה'. ה' מזהיר כאן את הכהנים והעם שיישארו יחד עם כל עם ישראל מתחת להר, ושלא יעלו אל מעל להר סיני.

שאלות – שמות פרק כ'

- 1) וַיִּדְבַר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה – על אלו דברים מדובר בפסוק זה?
עשרת הדברות.
- 2) מה קרה בשעה שבני ישראל שמעו את מצוות העשה שאמר ה' בעשרת הדברות ומה קרה בשעה שהם שמעו את מצוות הלא תעשה שאמר ה'?
כשאמרו את מצוות העשה אמרו הן וכששמעו את מצוות הלא תעשה אמרו לאו.
- 3) כתוב בקיצור את עשרת הדברות ואת פירוש המצווה.

הדיבר	הפירוש
1	אנכי ה'
2	לא יהיה
3	לא תשא
4	שמור את יום השבת
	מצוות השבת

5	כבד את	כיבוד הורים
6	לא תרצח	איסור רציחה.
7	לא תגנוב	אסור לגנוב אדם.
8	לא תנאף	אסור להתחתן עם אשת איש
9	לא תענה	איסור להעיד עדות שקר בפני חברו.
10	לא תחמוד	אסור לרצות ולהתאוות לדבר שיש לחברך.

- 4) הסבר : פְּקֹד עֲוֹן אֶבֶת עַל בְּנִים עַל שְׁלֹשִׁים וְעַל רִבְעִים לְשָׁנָאִי
אני (ה') זוכר את עוונות האדם, ומטיל את העונש על חטאים אלו גם על בניו (בנים), גם על נכדיו (שלשים) וגם על ניניו (ריבעים), כאשר הבנים ממשיכים לחטוא בחטאי אביהם. כאשר האדם חוטא, הרי שה' יעניש גם את צאצאיו אחריו (עד לדור הרביעי) כל עוד הם עצמם חוטאים.
- 5) לכמה דורות שומר ה' את שכרו של הצדיק?
אלף.
- 6) מהם ארבעת הדברים שראו בני ישראל על הר סיני? מה הייתה תגובת העם כשראו דברים אלו?
א. הקולות – בדרך נס.
ב. לפידים.
ג. קול השופר.
ד. ההר עשן.
בני"י הזדעזעו ועמדו בריחוק מהר סיני.
- 7) מה ביקשו בני ישראל ממשה לפני מתן תורה? מה ענה להם משה?
בני"י ביקשו לשמוע את המצוות ממשה, משה אמר לבני"י שלא לפחד מכיוון שה' דיבר עם בני"י במעמד הר סיני כדי לגדל אותם בעיני העמים.
- 8) מהם שתי הסיבות שהתגלה ה' אל בני ישראל במעמד הר סיני?
א. כדי לגדל את בני ישראל בעיני העמים האחרים.
ב. כדי שיראת ה' תהיה על בני ישראל.
- 9) מה אמר ה' למשה לצוות את בני ישראל בשעה שמשה ניגש אל הערפל על הר סיני?
שלא לעשות פסלים לע"ז.
- 10) המזבח שצוו בני ישראל לבנות:
א. איזה מזבח ציווה ה' את בני ישראל לבנות?
מזבח אדמה עליו יקריבו את הקרבנות. דפנות המזבח יהיו חלולים, וימלאו את החלל באדמה.
ב. במקרה ובני ישראל ירצו לבנות מזבח מאבנים – מה נאסר עליהם?
להניף עליהם ברזל, לחתוך את האבנים על ידי ברזל.
- 11) מדוע אסור לחתוך את אבני המזבח על ידי ברזל?
שלא ע"י שימוש במתכת, ישתמשו בחרבות, ובכך יחללו את המזבח.
- 12) מדוע אסור לעלות למזבח על ידי מדרגות?
כדי שלא יתגלה ערוותו של הכהן.

שאלות – שמות פרק כא'

1) וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשְׁמֹר לְפָנֶיהֶם – מה ציווה ה' את משה לעשות בפסוק זה?
לצוות את בני ישראל גם על דברים אלו בנוסף לדברים עליהם צוו בני"י בהר סיני.

2) עבד עברי:

א. מהי המציאות בו אדם קונה לעצמו עבד עברי?

במקרה ואדם גנב ואין לו מה לשלם בגניבתו – בי"ד מוכרים אותו.

ב. במשך כמה שנים עובד העבד העברי אצל האדון?

6

3) מה הדין במקרה והעבד נכנס לעבדותו ללא אישה וילדים ומה הדין במקרה ונכנס עם אשתו?
אם נכנס לבדו – הוא גם יוצא לבד, ואינו יוצא עם אשתו השפחה הכנענית שרבו חיתן אותו
איתה. אם היו לו אישה וילדים, גם הם יוצאים איתו, והאדון כבא אינו מחויב לפרנס אותם.

4) מה הדין במקרה והעבד אינו רוצה לצאת לחירות בשנה השביעית?
האדון שלו מגיש את העבד אל בי"ד, אל דלת שעומדת במקומה ואז ירצע האדון את אוזנו של
עבדו.

5) וְהִגִּישׁוּ אֲדָנָיו אֶל הָאֱלֹהִים - מיהו האלוהים בפסוק זה?
בי"ד.

6) לאחר רציעת העבד – עד מתי עובד העבד אצל אדונו?
עד היובל.

7) אדם שמכר את ביתו לאמה:

א. עד מתי מותר לאדם למכור את ביתו לאמה?
כל עוד היא קטנה.

ב. באיזו דרך יציאה אין האמה משתחררת?
ראשי איברים.

ג. מהי מצוות ייעוד?

אדם שקונה שפחה – המצווה היא שיתחנן עם השפחה.

ד. אלו שלושה דברים יש באפשרות הבעלים של השפחה לעשות עם השפחה?

1) יעוד לו, 2) יעוד לבנו, 3) לסייע בפדיונה.

ה. איזה איסור כתבה התורה לאדם שאינו רוצה לייעד את שפחתו?
למכור אותה לאדם אחר.

ו. כיצד מסייע האדון לשפחתו להיפדות?

אם האדון קנה את השפחה בשישה שקלים, ועברו שנתיים מיום הקנייה, הרי
שאנחנו אומרים שהאדון שילם שקל אחד על כל שנת עבודה של השפחה, וממילא,
אם השפחה רוצה להשתחרר, הרי שהיא צריכה לשלם לאדון ארבע שקלים (ואילו
את שני השקלים הנספים אינה צריכה לשלם, כיוון שכבר עברו שנתיים בהם
עבדה את האדון).

ז. מהי הבגידה בשפחה?

כאשר לא מייעדים אותה.

ח. באלו שלושה דברים חייב הבעל כאשר הוא מייעד את השפחה?

1) שארה – מזונות, 2) כסותה – בגד, 3) עונתה – מקום לגור בו.

- ט. מה הדין במקרה והאדון אינו מקיים את אחד משלושת הדברים שהוא יכול לקיים בשפחתו?
יוצאת לחופשי.
- 8) מה דינו של אדם שהרג אדם אחר במזיד ומה דינו אם הרג בשוגג?
במזיד – יומת. בשוגג – גולה לעיר מקלט.
- 9) הסבר: וְהָאֱלֹהִים אֲנָה לְיָדוֹ
ה' זימן לידו.
- 10) מַעַם מִזְבְּחֵי תִקְחֶנּוּ לְמוֹת – על מי זה נאמר ומה הציווי בפסוק זה?
אדם שרצח במזיד – גם אם הוא כהן ונמצא באמצע העבודה, יש לקחת אותו מהמזבח ולהרוג אותו בבי"ד.
- 11) מה דינו של אדם שמכה באביו או אימו ועושה בהם חבורה?
חנק.
- 12) מה דינו של אדם שחוטף אדם אחר ומכר אותו לעבד?
חנק.
- 13) מה דינו של אדם שקילל את אביו או אימו?
סקילה.
- 14) מה דינו של אדם שרב עם אדם אחר ובאמצע המריבה פצע את האדם שרב איתו?
דמי שבתו ורפואתו.
- 15) מה דינו של אדם שהכה את עבדו הכנעני במקרים הבאים:
**א. העבד הכנעני מת – הורגים את האדון.
 ב. העבד כנעני לא מת מיד ועברו עשרים וארבע שעות מהמכה עד שהוא מת – אינו חייב מיתה.**
- 16) מה הדין במקרה ורבו שני אנשים, ובטעות, באמצע המריבה, פגעו באישה הרה ו:
**א. האישה בסדר רק הוולדות מתו – חייבים לשלם לבעל האישה דמי וולדות כפי שיקבעו בי"ד.
 ב. גם האישה נחבלה – עין תחת עין .**
- 17) הסבר: "עין תחת עין".
במקרה ואדם סימא את עין חברו, הרי שהוא חייב לשלם לחברו את השווי של העין,
- 18) אלו שני איברים מוזכרים שבמקרה ואדון הכה את עבדו או שפחתו הכנעני, הם יוצאים לחופשי?
שן ועין.
- 19) מה דין שור תם שהרג אדם?
השור חייב מיתה ואסור לאכול את בשרו – הבעלים נקיים.
- 20) מה דין שור מועד שהרג אדם אחר?
השור נסקל, הבעלים חייבים מיתה, אך בי"ד מטיל על הבעלים כופר כדי לפדות עצמו.
- 21) מה הדין במקרה ושור נגח והמית:
**א. ילדים קטנים – כמו מבוגרים.
 ב. עבד כנעני – בעל השור ישלם לאדון העבד שלושים שקלים, והשור נסקל.**
- 22) מה הדין במקרה ואדם חפר בור ולא כיסה אותו, ולבור נפל שור או חמור?
חייב לשלם לבעל החמור או השור.

23) הסבר: וְהַמֵּת יִקְיָה לּוֹ.

חופר הבור נותן לבעל הבהמה את נבלת הבהמה, ושמים בבית דין את שווי הנבלה, ואת ההפרש בין שווי הנבלה לשווי הבהמה שנפלה, משלם חופר הבור לבעל הבהמה.

24) מה הדין במקרה ושור תם נגח שור אחר והמית אותו – פרט.

במקרה ושוויים של שני השוורים שווה, שני הבעלים, הבעל של השור החי והבעל של השור המת מוכרים את שני השוורים (השור החי והשור המת) והם מחלקים את הכסף ביניהם. לדוגמא: אם שני השוורים מאה (100) זוז, ועכשיו, לאחר שהשור מת, הנבלה שלו שווה ארבעים (40) זוז, יוצא שהנזק הוא שישים (60) זוז. הבעלים מוכרים את שני השוורים ומקבלים תמורתם מאה וארבעים (140) זוזים, ולאחר החלוקה ביניהם, מקבל כל אחד מהבעלים שבעים (70) זוז. כך יוצא שכל אחד מהבעלים הפסיד חצי מהנזק, כל אחד מהבעלים הפסיד שלושים שקלים שהם חצי מהנזק שהיה שישים שקלים. גם במקרה והשוורים אינם שווים, הדין הוא ששור תם משלם חצי מהנזק, ואת הנזק הוא משלם מגופו, אז אם השור התם אינו שווה חצי מהנזק (למשל: השור התם היה שווה עשרים זוז, והוא נגח שור ששווה אלף זוז והנזק היה חמש מאות זוז), בעל השור שניגף גובה רק עשרים זוזים כשווי של השור התם.

25) מה הדין במקרה והשור שנגח שור אחר היה שור מועד?

מזלם נזק שלם.

26) מה הדין במקרה ואדם גנב שור או שה, וטבח או מכר את הבהמה שגנב?

על שור צריך לשלם פי חמש. על שה משלם פי ארבע.

שאלות – שמות פרק כב'

1) מה הדין במקרה ובאמצע שגנב התגנב כדי לגנוב, בעל הבית הרג אותו?

בעל הבית פטור – אין לו (לגנב) דמים.

2) אם נִרְחַקָה הַשְּׂמֶשׁ עָלָיו – מה המקרה ומה הדין במקרה זה?

אם ברור לך כשמש שהגנב לא היה הורג את בעל הבית (כגון שהגנב הוא אביו של בעל הבית) – אסור להרוג את הגנב.

3) מה הדין במקרה ולגנב אין כסף כדי לשלם על גניבתו?

נמכר לעבד.

4) מה הדין במקרה ואדם גנב דבר כלשהו, והגניבה נמצאת בידו?

חייב בתשלומי כפל.

5) כִּי יִבְעַר אִישׁ שְׂדֵה אֹרְחוֹ – מה המקרה ומה הדין בפסוק זה?

אדם הולך את בהמתו בשדה של אדם אחר, ובהמה זו השחיתה את גידולי שדה חבירו - אם המזיק רוצה לשלם לניזק מהשדה שלו או מהכרם שלו, חייב המזיק לתת לניזק חלק מובחר משדהו או מכרמו. אמנם, מותר למזיק לשלם את הנזק גם בכסף או בשווה כסף, ואינו חייב לשלם את הנזק על ידי נתינת שדה או כרם לניזק.

6) מה הדין במקרה ואדם הדליק אש בתוך ביתו, והאש התפשטה ושרפה רכוש של אדם אחר?

המבעיר חייב לשלם את הבעירה.

7) מה הדין במקרה ואדם נתן לשומר חינם לשמור על חפץ כלשהו, ושומר החינם טוען שהחפץ נגנב ממנו?

השומר נשבע שהחפץ אינו אצלו והוא נפטר בכל מתשלום.

8) מה הדין במקרה ואדם נתן לשומר חינם לשמור על חפץ כלשהו, ושומר החינם טוען שהחפץ נגנב ממנו, ובאו עדים לאחר השבועה והעידו שהשומר הוא שגנב את הפיקדון?

חייב בתשלומי כפל.

- 9) הסבר- עד הָאֱלֹהִים יָבֵא דְבַר שְׁנִיָּהֶם
יש להביא את הטענות של העדים לפני בית דין, ובית דין יחקרו את העדים.
- 10) מה הדין במקרה ואדם נתן לשומר שכר לשמור על חפץ כלשהו, ושומר החינם טוען שהחפץ נגנב ממנו?
השומר חייב.
- 11) באיזה מקרה פטור שומר השכר מלשלם את החפץ שהופקד אצלו? הבא דוגמא לכך.
במקרה של אונס – הבהמה נטרפה.
- 12) באיזה מקרה פטור שוכר?
בעליו עימו.
- 13) לסיכום דיני השומרים – מלא את הטבלה הבאה:

סוג השומר	חייב	פטור
שומר חינם	במקרה והוא עצמו גנב	גניבה, אבידה ואונס
שומר שכר	גניבה ואבידה	אונס
שוכר	מחלוקת אם כשומר שכר או כשומר חינם	
שואל	גניבה ואבידה ואונס	בעליו עימו

- 14) מה דין מכשפה?
יש להורגה בבית דין
- 15) זָבַח לְאֱלֹהִים – מה המקרה כאן ומה דינו של אדם זה?
אדם שמקריב קרבן לע"ז, ודינו מוות בבי"ד.
- 16) גר תושב:
א. מהו גר תושב?
גר שגר בארץ ישראל וקיבל ע לעצמו לשמור שבע מצוות של בני נח.
ב. מהם שני האיסורים שאסרה התורה לעשות לגר תושב?
להונות אותו ולגזול ממנו.
ג. מהו הנימוק שנתנה התורה לאיסורים שנאמרו לגבי גר?
כיוון שאתם עצמכם הייתם גרים בארץ מצרים, ואם כן אתם יודעים, שה' מציל את העשוקים. כמו שה' הציל אתכם מהעושק במצרים, כך ה' יציל את הגר אם תונו אותו.
- 17) מדוע התורה ציוותה שלא לענות דווקא יתום ואלמנה? הרי אסור להציק לכל אדם.
כיוון שהם חלשים יותר ונוח יותר להציק להם.
- 18) מהו העונש בו יעניש ה' את מי שמציק ליתום או אלמנה?
מי שיציק ליתום או לאלמנה, ימות, ולא יידעו בוודאות שהוא מת, ולכן אשתו תישאר תמיד אלמנה, כיוון שיהיה אסור לה להתחתן, שמא בעלה עדיין בחיים, וכן לבן יהיה אסור לקבל את הירושה שמא אביו עדיין בחיים.
- 19) מהם שני האיסורים שנאמרו במקרה ואדם הלווה כסף לאדם אחר?
א. להיות לו כנושה – לדרוש את התשלום למרות שאנחנו יודעים שאין בכוחו של הלווה לשלם את החוב.
ב. להלוות בריבית.
20) אם חָבַל תִּחְבֵּל שְׁלֵמַת רֵעֶךָ:

- א. מהו המקרה שכתבה התורה בפסוק זה?
במקרה וראובן הלווה כסף לשמעון עד לתאריך יח' ניסן, וביום יח' ניסן התברר שלשמעון לא היה כסף להחזיר לראובן, ולכן ביום הפירעון, ביח' ניסן, לקח ראובן בגד של שמעון כמשכון.
- ב. מה הדין במקרה זה?
יש להשיב את הכסות לילה לפני שקיעת החמה.
- ג. מהו נימוק התורה לדין זה?
מכיוון שזהו הבגד שיחיש שיש לאדם זה.
- 21) התורה אסרה לקלל שניים – מיהם אותם שניים? חכמים למדו מכאן שיש אדם נוסף שאסור לקללו – מיהו?
ה' ונשיא. חז"ל למדו שגם אסור לקלל דיין.
- 22) מִלְאֲתָדָד וְדַמְעָדָד לֹא תֵאַחֵר :
 א. מהו מלאתדד?
ביכורים.
- ב. מהו דמעדד?
תרומה.
- ג. מהו האיסור שנאמר בפסוק זה?
אסור להפריש תרומה לכהן לפני שנותנים את הביכורים, ואסור לתת מעשר ללוי, לפני שנותנים את התרומה לכהן.
- 23) כמה ימים אסור לכהן לקחת את בכור הבהמה הטהורה כדי להקריב העל גבי המזבח?
מהיום השמיני מותר לו.
- 24) וְאַנְשֵׁי קִדְשׁ תִּהְיוּן לִי – כיצד עם ישראל יהיה קדוש על פי הכתוב בפסוק זה?
על ידי פרישה מאכילת שקצים ורמשים.
- 25) בשר טריפה:
 א. מהו בשר טריפה?
בשר של בהמה שנטרפה וממילא לא נשחטה כדין.
- ב. מה אסור לעשות עם בשר טריפה?
לאכול אותה.
- ג. מה מותר לעשות עם בשר בהמה טריפה?
ליהנות ממנו.
- ד. הבא דוגמא של דבר שמותר לעשות עם בשר בהמה טריפה.
לכלב תשליכון אותו.

שאלות – שמות פרק כג'

- 1) לֹא תִשָּׂא שְׁמַע שְׁנָא – מהו האיסור שנאמר בפסוק זה?
אסור לדיין לקבל עדות שקר, ואסור לכל אדם לקבל לשון הרע.
- 2) אֶל תִּשָּׂא נֶדֶד עִם רֵשָׁע לְהִית עֵד חָמָס - מהו האיסור שנאמר בפסוק זה?
אל תתחבר לאדם רשע על ידי שאתה תהיה בשבילו עד שקר. אם אתה יודע שראובן הולך לתבוע כסף משמעון, ואתה יודע שראובן משקר, אסור לך להיות עד בשביל ראובן.
- 3) אלו תשעה ציוויים נאמרו לדיינים בפרקנו?
 א. לא תשא שמע שוא – אסור לקבל עדות שקר.

- ב. לא תהיה אחרי רבים לרעות – אסור לדיין לפסוק לפי רוב הדיונים שיושבים איתו בהרכב הבית הדין אם הוא חושב אחרת מהם.
- ג. לא תענה על ריב לנטות – אסור לחלוק על ראש הסנהדרין.
- ד. ודל לא תהדר בריבו – אסור לרחם על אדם עני בשעת הדין.
- ה. אסור להטות את דינו של העני לכף חובה.
- ו. מדבר שקר תרחק.
- ז. אחרי רבים להטות.
- ח. ונקי וצדיק אל תהרוג (יש על כך שאלה נפרדת).
- ט. איסור לקיחת שוחד.

4) אלו שני ציוויים ציוותה התורה לגבי חמור של שונא?

- א. להשיב לו את החמור במקרה ומצאתי את החמור.
- ב. לעזור לו לפרוק את החמור.

5) וְנָקִי וְצַדִּיק אֶל תִּהְרֹג:

א. מהו איסור התורה בפסוק זה? מהו המקרה?

אדם שיצא מבית דין זכאי, ולאחר מכן הגיעו עדי אמת שהעידו שהוא חייב, אסור לך להרוג את בעל הדין (זהו פירוש ונקי אל תהרוג – אדם שאינו צדיק, אלא רק יצא נקי מבית דין – ובכל זאת התורה אוסרת להרוג אותו). כמו כן, במקרה ואדם יצא חייב מבית דין, ובאו עדי אמת להצדיק אותו, אין מוציאים את הנידון להורג (וזהו פירוש צדיק אל תהרוג, מדובר על אדם שהוא באמת צדיק, ויצא חייב מבית דין בטעות).

ב. מהו הנימוק לאיסור זה של התורה?

כיוון שאני (ה') לא אצדיק את הרשע, ואני (ה') אדאג שימות במיתה שהתחייב בה.

6) "והשביעית תשמטנה ונטשתה" – אלו שני ציוויים (איסורים) ציוותה התורה בפסוק זה?

איסור עבודת האדמה ואיסור איסוף הפירות.

7) מה יקרה לגידולי הקרקע שלא נאסוף אל ביתנו בשנה השביעית?

יאכלו האביונים ואם לא יאכלו החיות.

8) אלו שלושה סוגים של שטחים חקלאיים מוזכרים בפסוק שיש להפקיר את פירותיהם?

שדות תבואה, כרמים וזיתים.

9) חוץ מהאדם שצווה לשבות בשבת – מי עוד חייב לשבות בשבת?

א. שורך.

ב. חמורך.

ג. בן אמתך – עבדך שמל ועדיים לא טבל.

ד. הגר.

10) וּבְכָל אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם תִּשְׁמְרוּ – מהו הציווי בפסוק זה?

לקיים את כל מצוות העשה שה' ציווה אותנו.

11) אילו שני דברים אסרה התורה לעשות לגבי שם של עבודה זרה? הסבר.

א. לא יישמע על פיך – אם קובעים מקום מפגש, לא לקבוע ליד ע"ז כדי שלא

להזכיר את שמו.

ב. לא לגרום לגוי לומר שם של ע"ז, לאל עשות שותפות עם הגוי וכך הוא יישבע בשם הע"ז.

12) מה אסרה התורה על אדם מישראל בשעה שהוא עולה לרגל בשלושת הרגלים? שלא יראו פניו ריקם.

13) וְחָג הַקֶּצִיר בְּכוֹרֵי מַעֲשֵׂיֶיךָ אֲשֶׁר תִּזְרַע בַּשָּׂדֶה – הַסֵּבֵר.

עליך לחגוג את חג השבועות שהוא זמן הבאת הביכורים, תביא את קרבן שתי הלחם. עד להקרבת קרבן שתי הלחם בחג השבועות, היה אסור להביא מהתבואה החדשה למנחות.

14) אלו שני סימנים נתנה התורה למועד בו עלינו לחגוג את חג הסוכות?

בצאת השנה – כאשר מסתיימת השנה הקודמת – שהרי שנה נמנית מתשרי לתשרי. בזמן האסיף.

15) מה מצווה כל זכר בישראל לעשות שלוש פעמים בשנה? לעלות לרגל.

16) אלו שני איסורים אסרה התורה לגבי קרבן פסח בפרקנו?

א. לשחוט את הקרבן כאשר יש עוד חמץ ברשותינו.

ב. להשאיר מהחלב עד לבוקר למחרת, שיישאר מהחלב גם בבוקר למחרת הקרבת קרבן הפסח.

17) רְאֵשִׁית בְּכוֹרֵי אֲדָמָתְךָ – איזו מצווה ציוותה כאן התורה?

כאשר אדם רואה פרי שביכרה בשדהו, הוא כורך עליה גמי לסימן שפרי זה הוא שביכר ראשון, ולאחר שהפרי גדל, הוא מעלה את הפרי לבית המקדש.

18) לֹא תִבְשֵׁל גְדֵי בְּחֵלֶב אֱמוֹ – הסבר ציווי זה.

אסור לבשל בחלב, בשר של בהמה שיש לאם הבהמה חלב, לכל אם בהמה יש חלב, והתורה אסרה כאן לבשל בשר בהמה בחלב. אולם, לאם העופות אין חלב, ולכן מהתורה מותר לבשל בשר עוף בחלב, אלא שחכמים אסרו גם עוף בחלב.

19) מדוע שולח ה' מלאך לפני בני ישראל? מה תפקידו?

ישמור על בני ישראל בשעת כניסתו לארץ ויכניס אותם לארץ ישראל.

20) מה הזהיר ה' את בני ישראל בענין המלאך? מדוע היה צורך בציווי זה?

לא להמרות את פיו של המלאך, המלאך לא יסלח לבני ישראל על חטאם.

21) "כי שמי בקרבו" – מה נימקה התורה בפסוק זה?

הסיבה שעליכם להישמר מפניו של המלאך היא מכיוון שהשם שלי משותף יחד עם השם שלו, וכל מה שהוא אומר לכם, הרי זה בגלל שאני (ה') אמרתי לומר זאת.

22) מה יקרה במקרה ובני ישראל ישמעו לקול המלאך?

ה' יהיה אויב של אויבי ישראל וישמיד אותם.

23) אלו שלושה דברים אסרה התורה לעשות עם העבודה זרה של יושבי הארץ?

א. לא להשתחוות להם.

ב. לא לעבוד אותם.

ג. לא לעבוד את הע"ז אפילו דרך ביזיון אם כך נהוג לעבוד אותה – כמו הפעור.

24) אלו חמישה דברים הבטיח ה' לבני ישראל במקרה וישמעו לקולו?

א. ה' יברך את המאכלים ואת השתייה של בני"י.

ב. ה' יסיר מבני ישראל כל מחלה.

ג. לא תהיה עקרה ומשכלה.

ד. אריכות ימים.

ה. ניצחון על האויבים.

(25) כיבוש הארץ:

א. מה ישלח ה' כדי לעזור לבני ישראל כדי לכבוד את ארץ ישראל?
צרעה.

ב. מדוע לא יגרש ה' את כל יושבי הארץ מיד?
פן תרבה עליך חיית השדה.

ג. מהם גבולות הארץ שיינתן לבני ישראל על פי פרקנו?
ים סוף עד ים פלשתים, מהמדבר עד לנהר פרת.

(26) מה נאסר על בני ישראל לעשות עם יושבי הארץ?
לכרות להם ברית.

(27) מדוע אסור לתת ליושבי הארץ להישאר בארץ?
פן יחטיאו אותך לי.

שאלות – שמות פרק כד'

- (1) מה ציווה ה' את משה, אהרון, נדב ואביהוא, ושבעים הזקנים?
משה ייגש אל תוך הענן שהיה על הר סיני ואילו אהרון, נדב, אביהוא ושבעים הזקנים ישתחוו מרחוק.
- (2) מהם הדברים שאמר משה לבני ישראל בשעה שירד מהר סיני? מה הייתה תגובת העם?
משה אמר לעם את המצוות שבפרשת יתרו ומשפטים. העם ענה "נעשה".
- (3) כמה מזבחות וכמה מצבות בנה משה לרגלי הר סיני?
1, 12.
- (4) וַיִּשְׁלַח אֶת נְעָרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל – מיהם נערי בני ישראל ומה שלח אותם משה לעשות?
הבכורות – משה שלח אותם להקריב קרבנות.
- (5) מה עשה משה עם דם הקרבנות?
חצי ממנו שם באגנות, אגן אחד לקרבנות העולה ואגן אחד לקרבנות השלמים. חצי שני הזה על גבי המזבח.
- (6) מהם האגנות ולמה שימשו?
כלים עגולים בהם שם משה את דם הקרבנות.
- (7) מה היה כתוב בספר הברית ומה ענה העם למשה לאחר שקרא לפני העם את מה שכתוב בו?
הספר בו היו כתובים הפרשות שבפרשות יתרו – משפטים. העם ענה "נעשה ומשמע".
- (8) מה עשה משה עם הדם שהיה באגנות לאחר שקרא את ספר הברית?
זרק על המזבח שוב.
- (9) מדוע התחייבו נדב ואביהוא מיתה?
כיוון שראו בליבם את מראה כבוד ה'.
- (10) אלו שני מראות נראו מתחת לכסא הכבוד של ה'? מה סימל כל מראה?
א. לבנת הספיר – לבנה יקרה שסימלה את שיעבוד בני"י במצרים ע"י לבנים.
ב. כעצם השמים לטוהר – מראות ברורים של השמים, כדי לסמל את הגאולה של בני ישראל.
- (11) וְאֶל אֶצְלֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שְׁלַח יָדוֹ:
א. מיהם האצילים?
האנשים החשובים – נדב ואביהוא.

- ב. מה לא עשה ה' לאצילי בני ישראל? מדוע?
לא הרג אותם עדיין כדי לא לערב את שמחת מתן תורה.
 ג. מה עשו נדב ואביהוא בשעה שהסתכלו על כבוד ה'?
אכלו ושתו.

- 12) מה ציווה ה' את משה לעשות בתאריך ז' סיון? לשם מה?
לעלות אל הר סיני – כדי לקבל את התורה.
 13) מהם שלושת הדברים שייתן ה' למשה על הר סיני?
**א. לוחות.
 ב. תורה שבכתב.
 ג. תורה שבעל פה.**
 14) מה אמר משה לזקנים לפני שעזב את מחנה ישראל? מה היה תפקידם של אהרון וחור?
לשפוט את העם עד שמשה יחזור.
 15) באלו תאריכים כיסה הענן את הר סיני?
ז' - יב סיון.
 16) מהו מראה התגלות ה' שראו בני ישראל על הר סיני?
אש בוערת.
 17) במשך כמה ימים שהה משה על הר סיני לאחר שעלה אל ההר בתאריך ז' סיון?
40.

שאלות – שמות פרק כה'

- 1) הסבר: "ויקחו לי תרומה".
ה' ציווה את בני ישראל לקח את התרומה לשמו.
 2) מהם הדברים שצוו בני ישראל לנדב לצורך מלאכת המשכן?
זהב, כסף, נחושת, תכלת, ארגמן, תולעת שני, שש, עיזים, עורות אילים מאדמים, עורות תחשים, עצי שיטים, שמן, בשמים, אבני שהם, אבני מילואים.
 3) מהו התכלת?
צמר שצבוע בדם חילזון.
 4) מהו הארגמן?
צמר שצבוע בדם שנקרא ארגמן.
 5) מהו תולעת שני?
צמר שצבוע בצבע אדום.
 6) מהו השש?
פשתן.
 7) מהם העיזים?
נוצות ושערות של עיזים.
 8) מהם עורות האלים המאדמים?
עורות של אילים שצבעו באדום לאחר עיבודם.
 9) מהם עורות התחשים?
עורות של חיה שהייתה בימות משה.
 10) מהם אבני שהם? מהם אבני המילואים? לשם מה היה צריך אותם?
אבני שהם – סוג של אבנים יקרות.

אבני מילואים – אבנים שלמות.

הוצרכו לאפוד ולחשן.

(11) כיצד ידע משה רבינו איך לבנות את המשכן? לאחר תשובתך במילותיך שלך, כתוב זאת בלשון הפסוק.

ה' הראה לו, "ככל אשר אני מראה אותך, את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו".

(12) מה היו מידות ארון הברית?

שתיים וחצי אמות אורך, אמה וחצי רוחב ואמה וחצי גובה.

(13) ממה היה עשוי הארון ואיך ציפו אותו בזהב?

הארון היה עשוי מעצי שיטים וצופה בזהב על ידי ששני הארונות החיצוניים היו מזהב.

(14) מהו הזר של הארון והיכן היה צריך לשים אותו?

מעין כתר, על הארון החיצוני.

(15) היכן היו טבעות הארון ולצורך מה שימשו?

בחלק העליון של זוויות הארון, לצורך הכנסת בדי הארון כדי שישאו את הארון בהם.

(16) מה היו בדי הארון וממה היו עשויים?

מוטות לנשיאת הארון, עצי שיטים.

(17) במה ציפו את מוטות הארון ולהיכן הוכנסו מוטות אלו?

זהב, אל טבעות הארון.

(18) מה היה המרחק בין שני מוטות הארון?

שתיים וחצי אמות.

(19) איזה איסור נאמר לגבי בדי הארון?

איסור להוציא אותם מתוך הטבעות.

(20) מהי הכפורת והיכן הונחה?

הכפורת היא מכסה שכיסתה את הארון מלמעלה.

(21) ממה הייתה עשויה הכפורת ומה היו מידותיה?

זהב טהור, אורכה שתיים וחצי אמות ורוחבה אמה וחצי.

(22) מה הונח בתוך הארון?

העדות, התורה.

(23) מה היו הכרובים והיכן נוהחו?

דמויות אדם, בשתי קצות הכפורת.

(24) כיצד נפרסו כנפי הכרובים?

כנפי הכרובים נפרסו בדרך שהיה חלל עשרה טפחים מהכנפיים ועד לארון.

(25) להיכן היו מופנים פני הכרובים?

"איש אל אחיו", כל אחד מהם היה מופנה כלפי חברו.

(26) הסבר: "אל הכפרת יהיו פני הכרובים".

פניהם של הכרובים יהיו מופנים כלפי אמצע הכפורת.

(27) מהיכן דיבר ה' אל משה לפי המסופר בפרקנו?

מבין שני הכרובים.

(28) ממה היה עשוי השולחן?

עצי שיטים.

(29) מה היו מידות השולחן?

שתי אמות אורך, אמה רוחב, אמה וחצי גובה.

(30) במה ציפו את השולחן?

זהב.

(31) מהם שני הדברים שיש לעשות על טבלת השולחן? הסבר.

זר זהב, מסגרת שהייתה גבוהה טפח.

(32) היכן היו טבעות השולחן ולצורך מש שימשו?

בסמוך למסגרת שהייתה על השולחן, בזוויות הרגליים, ושימשו להשחלת המוטות איתם נשאו את השולחן.

(33) מהם ארבעת כלי השולחן המוזכרים בפרקנו ולצורך מה שימשו?

קערות - הקערות הם התבניות בהם היו אופים את לחם הפנים. היו שני סוגים של תבניות בתבנית ברזל היו אופים את לחם הפנים ואילו בתבנית זהב היו מניחים את לחם הפנים על השולחן.

כפות - הכפות שימשו לנתינת הלבונה על השולחן. יש הסוברים שלכל כף הייתה ידית אחת ויש הסוברים שהיו להם שתי ידיעות, וכל ידית הייתה מונחת על לחם הפנים העליון שבכל מערכה, כך שהכף הייתה מונחת על גבי לחם הפנים.

קשוות - הקשוות נראו כחצאי קנים שחתכו אותם לאורכם (אלא שהקשוות היו עשויים מזהב), ועל כל אחד מהלחמים היו שמים שלש קשוות חוץ מעל הלחם החמישי שהיו עליו רק שני קשוות. אורך הקנים היה אמה - כרוחב השולחן.

מנקיות - המנקיות הם ארבע יתדות שהיו באורך השולחן, ועמדו על הקרקע וגובהם עלה מעל לגובה השולחן. בתוך המנקיות היו מעין נקבים בהם הניחו את הקשוות.

(34) הסבר: "אשר יסך בהן".

הקשוות היו מסוככות על גבי השולחן.

(35) מה היו שמים על השולחן ומתי היו מחליפים את מה שהונח על השולחן?

לחם הפנים היה תמיד על השולחן. בכל שבת היו מחליפים את לחם הפנים של שבוע שעבר עם לחם הפנים של שבוע זה, ואת לחם הפנים של השבוע שעבר היו מחלקים לכהנים. החלפת לחם הפנים הייתה נעשית בדרך שלא נתנה לשולחן לעמוד רגע אחד ללא לחמים עליו. לחם הפנים היה נראה כמין תיבה ששניים מקירותיה לא היו קיימים. גודל לחם הפנים היה חמישה על עשרה טפחים. לחם הפנים היה מונח על השולחן בשתי מערכות, על שתי טורים של קשוות.

(36) ממה הייתה עשויה המנורה?

מקשת זהב.

(37) הסבר את הביטויים הבאים המופיעים בפסוקים:

א. ירכה – בסיס המנורה.

ב. קנה – הקנה האמצעי של המנורה.

ג. גביעה – כוסות שהיו בראש קני המנורה.

ד. כפתוריה – עיגולים ששימשו לנוי שהיו על קני המנורה.

(38) מה היה מצוייר על שלשת הגביעים שהיו בראש כל קנה מקני המנורה?

ציורים של שקדים.

(39) אלו קישוטים היו על קני המנורה?

גביעים, כפתורים ופרחים.

(40) "ובמנורה ארבעה גביעים": לאלו גביעים הכוונה?

ארבעת הגביעים שהיו על הקנה האמצעי, שלשה בראש הקנה ועוד גביע שהיה מתחת לנקודת היציאה של ששת הקנים האחרים.

(41) מה היה בכל נקודת יציאה של קני המנורה?
כפתורים.

(42) "ועשית שבעה נרות":

א. מהם הנרות שבפסוק זה?

שבעה כוסיות בהם נתנו את השמן והפתילות.

ב. מהו הציווי שנאמר לגבי הנרות?

כל הנרות האירו לעבר הנר האמצעי שבמנורה.

(43) מה היה גובהה של המנורה?

שמונה עשר טפחים.

(44) אלו כלי מנורה מוזכרים בפסוקים ולצורך מה שימשו?

מלקחיים – להוצאת הפתילות.

מחתות – להוצאת האפר.

(45) ממה היו עשויים כלי המנורה?

זהב.

(46) בכמה זהב השתמשו כדי להכין את המנורה וכליה?

כיכר זהב.

(47) הסבר: "וראה ועשה כתבניתם אשר אתה מראה בהר".

ה' ציווה את משה לעשות את המנורה כפי שהראה לו לעשות בהר סיני.

(48) לסיכום המנורה: השלם את המשפטים הבאים:

גובה המנורה היה בסך הכל 18 טפחים. בסיס המנורה שהיה עשוי משלש רגליים, יחד עם פרח שהיה ממש מעל לירך, היה שלשה טפחים. שני הטפחים מעל הבסיס היו חלקים, מעל לכך היה טפח שהיה בו גביע יחד עם כפתור ופרח. שני הטפחים הבאים היו חלקים, ולאחר שני הטפחים היה כפתור בגודל טפח ממנו יצאו הקנים הראשונים. לאחר מכן היו שני טפחים: טפח חלק וטפח שהיה בו כפתור שממנו יצאו שני קנים. לאחר מכן היה עוד טפח חלק ועוד טפח של כפתור ממנו יצאו שני הקנים האחרונים. לאחר מכן היו שני טפחים חלקים ובשלשת הטפחים העליונים היו שלשה גביעים, כפתור ופרח.

שאלות – שמות פרק כו'

(1) מהם יריעות המשכן (היריעות התחתונות), ולשם מה שימשו?

היריעות היו עשויות לצורך כיסוי המשכן מלמעלה.

(2) ממה היו עשויות יריעות המשכן?

היריעות התחתונות נעשו על ידי שזירת חוטים שונים: כל אחד מחוטי היריעות היה מורכב מחוטי פשתן, מחוטי תכלת (מצר הצבוע בדם חילזון), חוטי ארגמן (צמר שצבוע בצבע שנקרא ארגמן) ותולעת שני (צמר שצבוע בצבע אדום).

(3) הסבר: "כרבים מעשה חשת תעשה אותם".

על היריעות היו מצוירים אריות באופן שמשני הצדדים היו מצוירים הכרובים, בכל צד היה ציור אחר של הכרובים.

(4) מה היו מידות יריעות המשכן?

אורך – 28 שמות. רוחב – 4 אמות.

- 5) כמה יריעות היו בסך הכל?
10.
- 6) כיצד חיברו את היריעות אחת אל השנייה? כמה יריעות היו בכל חיבור?
על ידי תפירת חמש יריעות בפני עצמם, וחמש יריעות נוספות בפני עצמם.
- 7) מה היו בקצוות חיבורי היריעות? ממה היו עשויות?
לולאות תכלת.
- 8) כמה לולאות היו בקצה כל חוברת, ומה היו מכניסים בהם כדי לחבר את היריעות אחת אל השנייה?
50, קרסי זהב.
- 9) כמה יריעות עיזים היו על המשכן?
11
- 10) כיצד חיברו את יריעות העיזים אחת אל השנייה? כמה יריעות היו בכל חיבור?
5, 6.
- 11) מה היו מידות יריעות העיזים?
אורך – 30 אמה, רוחב – 4 אמות.
- 12) הסבר: "וכפלת את היריעה השישית אל מול פני האהל".
היה צריך לקפל את קצה היריעה השישית. עשר יריעות העיזים (וחלק מהיריעה האחת עשרה) כיסו את עשרת יריעות המשכן, ויתרת היריעה קופלה כך שלא תכסה את הכניסה למשכן (בהמשך נפרט כיצד היריעות היו פרוסות על המשכן).
- 13) כיצד חיברו את שתי קבוצות יריעות העיזים אחת אל השנייה?
היו חמישים לולאות תכלת בקצה של כל חוברת, ולתוכם השחילו קרסי נחושת.
- 14) הסבר: "וסרח העדף ביריעות האהל, חצי היריעה העודפת, תסרח על אחורי המשכן".
חצי היריעה העודפת תהיה עודפת על הצד המערבי של המשכן, ותכסה את שתי האמות שיריעות המשכן לא כיסו. אורך המשכן היה שלשים אמות ורוחב המשכן היה עשר אמות. יריעות המשכן היו באורך של כארבעים אמות (רוחב היריעות היו מחוברות אחת לשנייה) ורוחבן היה עשרים ושמונה אמות (כמידת האורך של יריעה בודדת). רוחב היריעות המחוברות היה נתון על רוחב המשכן בצורה הבאה: עשר אמות של היריעה היו פרוסות על עשרת האמות של חלל המשכן (נשארו שמונה עשרה אמות), שתי אמות נוספות כיסו את עובי הקרשים שהיו בכתלי המשכן (נשארו שש עשרה אמה), וכך, יריעות המשכן כיסו שמונה אמות מכתלי המשכן, שמונה אמות בצד הצפוני של המשכן ושמונה אמות בצד הדרומי של המשכן. המשכן היה גבוה עשר אמות, ויוצא מכאן ששתי אמות של כתלי המשכן לא היו מכוסים על ידי יריעות המשכן. אורך היריעות כיסה את המשכן בצורה הבאה: שלשים אמות כיסו את חלל אורך המשכן (נשארו עשר אמות), שתי אמות כיסו את עובי הקרשים שהיו בצדדים (נשארו שמונה אמות), ושמונה אמות שכיסו את גובה המשכן מצידו המערבי, וכך שתי האמות התחתונות היו מגולות. יריעות העיזים היו מונחות על גבי יריעות המשכן. רוחבם היה שלשים אמה, ולכן כשהניחו את יריעות העיזים לרוחב, הם כיסו את אחת האמות התחתונות שלא כוסו על ידי יריעות המשכן (אמה אחת בצפון ואמה אחת בדרום). אורך יריעות העיזים היה ארבעים וארבע אמות. שלשים אמות כיסו את חלל אורך המשכן, רק שהיו מעל ליריעות המשכן (נשארו ארבע עשרה אמה), חצי יריעה (שתי אמות) הייתה מקופלת בכניסה למשכן, כפי שראינו בפסוק ט', שתי אמות כיסו את עובי הקרשים שבקצוות המשכן, ועשר האמות האחרונות כיסו את כל כותל המשכן בצידו המערבי.

- 15) מה הייתה עושה האמה הנוספת שהיו ליריעות העיזים על פני יריעות המשכן?
הייתה מכסה מכל צד את האמה שלא כוסתה על ידי יריעות המשכן.
- 16) ממה היו עשויים שתי המכסים הנוספים שהיו מעל ליריעות העיזים? מה היה גודלם?
עורות אילים מאדמים ועורות תחשים. שלשים על עשר.
- 17) ממה היו עשויים הקרשים של המשכן?
עצי שיטים.
- 18) הסבר: "עצי שיטים עומדים".
הקרשים הונחו בצורה שהיו מופנים כלפי מעלה.
- 19) מה היו מידות קרשי המשכן?
אורך – 10 אמות, רוחב – אמה וחצי, עובי – אמה.
- 20) מהם שתי הידות שהיו על כל קרש מקרשי המשכן? לשם מה שימשו?
שתי בליטות עליהם הלבישו את האדנים.
- 21) כיצד חרצו את הקרשים כדי להלביש עליהם את האדנים?
רוחב כל אחד מהקרשים היה אמה וחצי. עשו חריץ וניסרו חצי אמה שהייתה באמצע הקרש, וכך נשאר בקצוות הקרש שתי בליטות, כל בליטה ברוחב של חצי אמה. לאחר מכן, בכל אחד מקצוות הקרש ניסרו חלל שהיה רחב רבע אמה, וכך נשאר שתי בליטות, כשכל בליטה רחבה רבע אמה. עובי כל אחד מהקרשים היה אמה, ובעובי חרצו בקצוות רבע אמה, כך שנשאר חצי אמה של בליטה.
- 22) הסבר: "משלבת".
שייפו כל אחד מידות הקרשים כמו שמשייפים שלבים של סולם, כדי שניתן יהיה להלביש עליהם את האדנים.
- 23) הסבר: "אישה אל אחותה".
הידות נעשו בצורה כזו שניתן יהיה לחבר את קרשי המשכן אחד לשני ללא שהיו רווחים ביניהם. החריצים נעשו אצל כל הקרשים בדיוק באותו מקום כך שהאדנים היו מונחים בצורה מדויקת על כל הקרשים.
- 24) כמה קרשים היו בכל אחד מצדדי המשכן הבאים?
**צפון – 20.
דרום – 20.
מערב – 6 + 2 פינתיים.
מזרח – 0.**
- 25) מהם שני הקרשים שנעשו במקצועות המשכן בירכתיים? לשם מה היה צריך אותם?
2 קרשים שהיו בפינות הצפון מערבית והדרום מערבית, כדי להשלים את הפינות שהיו ללא קרשים.
- 26) הסבר: "ויהיו תאמים מלמטה".
בחלק התחתון של הקרשים היו האדנים מונחים בצורה שווה, כך שלא היו רווחים בין העמודים.
- 27) הסבר: "ויחדיו יהיו תמים אל ראשו".
בראש הקרשים היו חריצים עליהם הלבישו טבעות, וכך חיברו בין הקרשים.
- 28) האדנים:
א. מהם האדנים? מעין ריבועים שהולבשו מתחת לכל קרש.

ב. כמה אדנים היו מתחת לכל אחד מקרשי המשכן וממה היו עשויים?
2, כסף.

(29) הבריחים :

א. כמה בריחים היו בכל צד מצדדי המשכן?
5.

ב. כיצד הונחו הבריחים על כתלי המשכן? פרט לגבי כל אחד מהבריחים.
בגובה של שתיים וחצי אמות ובגובה של שבע וחצי אמות היו טבעות בהם היו מכניסים את הבריחים. ארבעה מהבריחים היו נכנסים לתוך הטבעות שעל הקרשים. הבריח הראשון היה נכנס בטבעות שהיו בגובה שתיים וחצי אמות מתחתית הקרש מכיוון אחד, כאשר אורך הבריח היה חמש עשרה אמות. הבריח השני היה נכנס גם כן לתוך הטבעות שהיו בגובה שתיים וחצי אמות מתחתית הקרש, אך הוא מילא את חמש עשרה האמות שנותרו ממקום סיום הבריח הראשון ועד לסיום הכותל. הבריח השלישי והרביעי היו מונחים בטבעות העליונות באותו אופן בו היו מונחים הבריח הראשון והשני. הבריח החמישי היה מונח בתוך הקרשים. בתוך הקרשים היה נקב, ובו היה נכנס הבריח החמישי לכל אורך הכותל, דהיינו: שלשים אמות.

(30) מה היו מידות הפרוכת ולשם מה שימשה?

הפרוכת הייתה עשר על עשר, ושימשה למחיצה בין קה"ק לשאר המשכן.

(31) ממה הייתה עשויה הפרוכת?

שזורה מחוטים של תכלת (צמר הצבוע בדם חילזון), ארגמן (צמר שצבוע בצבע שנקרא ארגמן), תולעת שני (צמר הצבוע בצבע אדום) ושש (פשתן). מכל אחד מארבעת החוטים האלו, היו מביאים שישה חוטים, שזורים את החוטים יחד, וכך יצא שכל חוט היה מורכב מעשרים וארבע חוטים קטנים.

(32) מה הי מצוייר על הפרוכת?

דמויות של אדם.

(33) כיצד תלו את הפרוכת?

היו ארבעה עמודים שעליהם היו ווים, על הוויים היו מכניסים מוט שעליה תלו את הפרוכת.

(34) ממה היו עשויים העמודים עליהם הונחה הפרוכת?

עצי שיטים מצופים בזהב.

(35) ממה היו עשויים הוויים על העמודים?

זהב.

(36) כמה אדנים הולבשו על כל אחד מהעמודים וממה היו עשויים אדנים אלו?

אחד, כסף.

(37) הסבר: "ונתת את הפרוכת תחת הקרסים".

מיקום הפרוכת הייתה מתחת לקרסים שחיברו את יריעות המשכן. יריעות המשכן כיסו את חלל המשכן, כאשר רוחב היריעות שהיה ארבעים אמה היה מונח לאורך המשכן. כך יוצא, שהפרוכת, שהייתה תלויה עשר אמות מהכותל המערבי של המשכן ועשרים אמות מהכניסה בצד מזרח, נמצאה ממש מתחת לקרסים שחיברו את היריעות.

(38) כתוב היכן היה כל אחד מכלי המשכן.

ארון – קה"ק. שולחן – בקדש על הצד הצפוני. מנורה – מול השולחן על הצד הדרומי.

- 39) לשם מה שימש המסך וממה היה עשוי?
לשם וילון לכניסה למשכן. היה עשוי משזירה של תכלת, ארגמן, תולעת שני ושש.
- 40) כיצד תלו את המסך?
היו חמישה עמודים מעצי שיטים מצופים בזהב, והיו להם וויס מזהב עליהם תלו את המסך.
- 41) מהם חישוקי הזהב שהיו על העמודים שעליהם הונחה המסך?
חוטי זהב שליפפו את העמודים.
- 42) כמה אדנים היו על כל עמוד של המסך וממה היו עשויים?
אחד, נחושת.
- 43) מה ההבדל בין האדנים שהיו על עמודי הפרוכת לבין האדנים שהיו על עמודי המסך?
עמודי הפרוכת היו באדני כסף ועמודי המסך היו באדני נחושת.

שאלות – שמות פרק כז'

- 1) מה היו מידות מזבח הנחושת?
חמש אמות אורך ורוחב, עשר אמות גובה.
- 2) ממה היה עשוי מזבח הנחושת?
עצי שיטים מצופים בנחושת.
- 3) מה היו גודלם של קרנות מזבח הנחושת?
אמה.
- 4) מהם כלי המזבח השונים שהוזכרו בתורה? (5)
**סירות: פסכתרים, מעין דליים, שלתוכו שמו את הדשן של המזבח.
 יעים: מגרפות שבעזרתם גרפו את הדשן.
 מזרקות: כלי קיבול בו קיבלו את דם הקרבנות.
 מזלגות: המזלגות ששימשו לצורך הפיכת הבשר על גבי המזבח.
 מחתות: מעין יעים, בעזרתם לקחו גחלים מהמזבח כדי לשים אותם על גבי המזבח הפנימי לצורך הקטורת.**
- 5) מהו המכבר שעל גבי המזבח והיכן היה תלוי?
מעין רשת שהייתה עשויה מנחושת רשת הנחושת עטפה את המזבח, הייתה גבוהה אמה והייתה על האמה השישית של המזבח, כאשר תחתיתה הגיעה עד לחצי הגובה של המזבח.
- 6) מהו כרכוב המזבח ולצורך מה שימש?
כרכוב המזבח הוא הסובב. בטפח השביעי של המזבח הייתה בליטה לשם נוי מסביב לכל המזבח שנקראה סובב. על בליטה זו, שגובהה טפח, היו חרוצים ציורים של פרחים, ציצים (ענפים) וקלעים (מעין צמות).
- 7) הסבר: נבוב לוחות".
לוחות עצי השיטים היו חלולים בפנים. הריבוע שנוצר על ידי עצי השיטים היה חלול.
- 8) במה היו ממלאים את החלל שנוצר על ידי חלל המזבח?
אדמה.
- 9) כיצד ידע משה איך לבנות את המזבח? לאחר שענית בלשונך כתוב את לשון הפסוק.
ה' הראה למשה. כאשר הראה אותך בהר כן יעשו.
- 10) הקלעים:
א. מהם הקלעים וממה היו עשויים?

יריעות גדולות שהיו עשויים מפשתן.

- ב. מה היה מיוחד בצורת בקלעים? (מדוע נקראו קלעים)
כיוון שהיו קלועים, היו בהם מעין נקבים.
- ג. מה היה אורך הקלעים בכל אחד מצדדי חצר המשכן הבאים:
צפון – **100 אמה.**
דרום – **100 אמה.**
מערב – **50 אמה.**
- ד. מה היה גובה הקלעים?
5 אמות.

(11) עמודי החצר:

- א. כמה אדנים היו מולבשים על כל עמוד וממה היו עשויים?
אחד, נחושת.
- ב. ממה היו עשויים הווים על העמודי החצר?
כסף.
- ג. כיצד תלו על גבי העמודים את הקלעים?
על העמוד עצמו היה וו. על הוו תלו טבעת שהייתה מחוברת לקרש קטן שאורכו היה שש טפחים ורוחבו היה שלש טפחים. מסביב לקרש ליפפו את יריעות החצר.
- ד. ממה היו עשויים החישוקים שהיו על גבי עמודי החצר?
כסף.
- ה. כמה עמודים היו בכל אחד מהצדדים הבאים:
צפון – **20.**
דרום – **20.**
מערב – **50.**

(12) הצד המזרחי של החצר:

- א. מה היה אורכו של החצר בצדו המזרחי?
50 אמה.
- ב. כיצד כיסו הקלעים את הצד המזרחי של החצר?
בפינות הדרום מזרחי והצפון מזרחי היו קלעים שהיו פרוסים ע"ג 15 אמה בכל צד. ב20 האמה האמצעיים היה וילון.

(13) על כמה עמודים היו פרוסים הקלעים בצדו המזרחי של חצר המשכן בכל פינה?
3 בכל פינה.

- (14) ממה היה עשוי המסך שהיה בפתח חצר המשכן?
המסך היה עשוי משזירה של חוטי תכלת, ארגמן, תולעת שני ושש. כל חוט של הוילון היה שזור (כלומר: מורכב) מארבעה סוגים של חוטים דקים: (1) שש (פשתן), (2) תכלת (צמר הצבוע בדם חילזון), (3) ארגמן (צמר שצבוע בצבע ארגמן), (4) תולעת שני (צמר הצבוע בצבע אדום), החוטים הדקים היו בעצמם שזורים משישה חוטים של אותו הסוג (חוט השש היה שזור משש חוטים של שש), וכך כל חוט ששימש לעשיית היריעות היה מורכב מעשרים וארבע חוטים.

(15) מה היה גודלו של המסך בפתח חצר המשכן ועל כמה עמודים עמד?
20 אמה, 4.

(16) מהו מעשה הרקמה ממנו היה עשוי מסך פתח חצר המשכן?

הציורים שעליו לא היו שווים.

17) היכן היה מצוי המשכן בתוך חצר המשכן?

המשכן עצמו היה נתון לאחר חמישים אמה מהקצה המזרחי של חצר המשכן, כך שבמזרח החצר, נוצר שטח של חמישים אמה על חמישים אמה. אורך המשכן היה שלשים אמה, וממילא יוצא שמהקצה של המשכן בצדו המערבי, ועד לקצה חצר המשכן בצדו המערבי, יש עשרים אמה. רוחב המשכן היה עשר אמות והמשכן היה מונח ממש באמצע הרוחב של החצר, כך שלצד הצפוני ולצד הדרומי יש רווח של עשרים אמה.

18) ממה היו עשויים האדנים שהולבשו על העמודים שהחזיקו את מסך הפתח של חצר המשכן? נחושת.

19) שמן הזית של המאור:

א. מהו שמן זית זך?

שמן זית ללא שמרים.

ב. כיצד היו מכינים את שמן הזית לשם הדלקת השמן?

היו כותשים במכתשת.

ג. מהו שמן כתית?

רק הטיפה הראשונה שיוצאת מהשמן.

20) הסבר: "להעלות נר תמיד".

נרות המנורה דלקו במשכן בכל לילה ולאורך כל הלילה.

21) "יערוך אותו אהרון ובניו": באלו פעולות מדובר כאן?

לנקות את שיירי השמן והפתילות שלא בערו, ולמלא את הנרות בשמן.

שאלות – שמות פרק כה'

1) הסבר: לכהנו ליי".

לשמש לה' ככהנים.

2) הסבר: "לכבוד ולתפארת".

בגדי הכהונה יהיו נכבדים ומפוארים, מעין בגדי מלכות

3) מי יעשה את בגדי הכהונה של הכהנים?

חכמי הלב שה' מילא אותם בחכמה.

4) מאלו חוטים וכיצד נעשה האפוד?

שישזרו יחד חוטים של צמר הצבוע בדם חילזון, צמר הצבוע בצבע ארגמן, צמר הצבוע בצבע אדום ופשתן. היו לוקחים חוט של זהב ושזורים אותו עם שישה חוטים של תכלת, חוט של זהב נוסף היה שזור עם שישה חוטים של תולעת שני, וחוט נוסף של זהב היה שזור עם פשתן. לאחר מכן היו שזורים את ארבעת קבוצות החוטים האלו יחד, כך שכל חוט היה מורכב מעשרים ושמונה חוטים קטנים. האפוד היה מעין סינר שהכהן היה לובש על גבו. גודלו היה מתחת לאצילי ידיו ועד לעקב של הכהן הגדול. לאפוד היו מחוברים חגורות ורצועות (החשב והכתפות) שהכהן הגדול היה קושרם לפניו.

5) הסבר: "מעשה חושב".

שני הצדדים של האפוד לא יהיו זהים.

6) מהם שתי כתפות האפוד, והיכן היו מחוברים?

היו שתי כתפיות שיצאו מעל לאפוד, והיו מחוברות מעל לחשב האפוד.

- (7) כיצד היה הכהן לובש את האפוד?
האפוד הייה מעין סינר על גבו של הכהן הגדול והולבש גם על חלקו הקדמי.
- (8) מהו חשב האפוד וממה היה עשוי?
חשב האפוד היה כמין חגורה שהייתה צמודה אל האפוד ובה חגר הכה"ג את האפוד.
- (9) מהם אבני השהם ומה היה כתוב עליהם?
אבנים יקרות שהיו על כתפות האפוד. שמות בני ישראל.
- (10) באיזה סדר היו כתובים שמות השבטים על אבני השהם?
לפי סדר הולדתם.
- (11) הסבר: "מעשה חרש אבן".
גילוף האבנים נעשה על ידי אומנות שנקראת "מעשה חרש".
- (12) הסבר: "פיתוחי חותם".
כתב מפורש וניכר.
- (13) כיצד היו אבני השהם מוקפות בזהב?
הכניסו את האבנים לתוך תושבות שהיו עשויות זהב.
- (14) מדוע היה חשוב שעל אבני השהם יהיו שמות השבטים?
מכיוון שאהרון, בלובשו את האפוד, יזכיר את צדקותם של השבטים.
- (15) מהם משבצות הזהב ולשם מה נעשו?
משבצות זהב בהם היו נקבים כדי להכניס דרכם את השרשראות שחיברו בין החושן לאפוד.
- (16) מהם שרשראות העבותות ולשם מה שימשו?
שרשראות שהיו קלועות, שימשו לחיבור החושן אל האפוד.
- (17) מדוע נקרא החושן "חשן משפט"?
מפני שמכפר על עיוות הדין.
- (18) ממה היה עשוי החושן?
לקחו חוט של זהב ושזזרים אותו עם שישה חוטים של תכלת, חוט של זהב נוסף היה שזור עם שישה חוטים של ארגמן, חוט של זהב נוסף היה שזור עם שישה חוטים של תולעת שני, וחוט נוסף של זהב היה שזור עם פשתן. לאחר מכן היו שזזרים את ארבעת קבוצות החוטים האלו יחד, כך שכל חוט היה מורכב מעשרים ושמונה חוטים קטנים.
- (19) מה הי מידות החושן?
ריבוע של זרת על זרת.
- (20) מה הכניסו לתוך הכיס שנוצר מכפילות החושן?
אורים ותומים.
- (21) הסבר: "ומלאת בו מילואת אבן".
את אבני החושן הכניסו לתוך תושבות שהיו מוכנות לשם כך.
- (22) אלו סוגי אבנים היו על כל אחד מטורי האבנים?
הטור הראשון שהיה על החושן היה מלא באבנים שנקראו: אדם, פטדה וברקת. הטור השני שהיה על החושן היה מלא באבנים שנקראו: נפך, ספיר ויהלום. הטור השלישי שהיה על החושן היה מלא באבנים שנקראו: לשם שבו ואחלמה. הטור הרביעי שהיה על החושן היה מלא באבנים שנקראו: תרשיש, שהם וישפה.
- (23) מה היה כתוב על אבני החושן?
שמות שבטי בני ישראל.

24) כיצד היה החושן מחובר לאפוד?

היו שישה טבעות, ארבע טבעות על החושן, כאשר שתי טבעות היו על החלק העליון של החושן, אחד בצד הימני ואחד בצד השמאלי, ובחלק התחתון של החושן היו עוד שתי טבעות: אחד בצד הימני ואחד בצד השמאלי. שתי טבעות נוספות היו על החלק התחתון של הכתפות, במקום חיבורם אל החשב. כמו כן, בקצה העליון של הכתפות היו שתי משבצות זהב ובהם נקבים. את המשבצות היו מחוברות אל החושן על ידי שתי שרשראות שהיו תחובות במשבצות ובטבעות העליונות של החושן. את הטבעות התחתונות חיברו לטבעות שהיו על החלק התחתון של הכתפות על ידי פתיל תכלת שהיה תחוב בטבעות החושן ובטבעות שהיו על האפוד.

25) על מה במיוחד יתפלל אהרון בעודו לובש את החושן?
על שיזכו בני"י במשפט.

26) ממה היה עשוי המעיל?
מחוטי תכלת.

27) הסבר: "והיה פי ראשו בתוכו":

פי המעיל יהיה מקופל כלפי פנים. בית הצוואר של המעיל יהיה מקופל כלפי פנים המעיל.

28) "כפי תחרא": למה מדמה התורה את המעיל בפסוק זה?
לשריון.

29) אלו שני דברים היו תלויים בשולי המעיל?
רימונים ופעמונים.

30) ממה היו עשויים הרימונים שהיו תלויים על שולי המעיל?
תכלת, ארגמן ותולעת שני.

31) מה הייתה מטרת הפעמונים שהיו תלויים על שולי המעיל?
כדי שישמע קולו של אהרון בבואו אל הקודש.

32) מה היה ציץ הזהב ומה היה כתוב עליו?
טס של זהב שהיה כתוב עליו קודש לה'.

33) כיצד לבש הכהן את הציץ?

בשתי קצות הציץ היו נקבים, לתוכם היו מכניסים חוטי תכלת. כמו כן, באמצע המצנפת, היה נקב, דרכו השחילו חוט תכלת נוסף. החוטים הצדדיים נמשכו עד העורף ושם נקשרו, ואילו פתיל התכלת העליון עבר מעל למצנפת הכהן הגדול עד שהגיע לעורפו, ושם נקשר.

34) "והיה על המצנפת": על מה פסוק זה מדבר?
על חוט התכלת שעבר מעל למצנפת.

35) על אלו חטאים מכפר לבישת הציץ?
על הקרבת קרבנות בטומאה.

36) "והיה על מצחו תמיד": מהו הציווי בפסוק זה?
הכה"ג צריך למשמש באופן תמידי בציץ.

37) ממה היו עשויים כותנות הכהנים?
פשתן.

38) ממה היו עשויים מצנפות הכהנים?
פשתן.

39) מהי האבנט וכיצד נעשתה?

מעין חגורה, באופן ששתי הצדדים לא היו שווים.

40) ה' אמר למשה שעל ידי ארבע פעולות שיעשה, אהרון ובניו יתקדשו בקדושת הכהונה. מהם ארבעת הדברים הללו?

א. לבישת הבגדים.

ב. משיחה בשמן המשחה.

ג. מינוי לכהנים.

ד. הקרבת קרבנות.

41) ממה היו עשויים המכנסיים של הכהנים?

פשתן.

42) מהם שמונת בגדי הכהן הגדול ומהם ארבעת בגדי הכהן ההדיוט?

כה"ג: חשן, אפוד, מעיל, ציץ.

כהן הדיוט: כתונת, מצנפת, אבנט, מכנסיים.

43) מה דין כהן שעבד עבודת מקדש ללא בגדי הכהונה?

מוות.

שאלות – שמות פרק כט'

1) מהם הדברים שציווה ה' את משה לקחת לשם תהליך קידוש הכהנים?

א. פר בן שנתיים.

ב. שני אילים.

ג. לחם מצות.

ד. חלת מצות בלולות בשמן.

ה. רקיק מצות משוחים בשמן.

2) כיצד הכינו את לחם המצות?

היו לשים את הבצק במים רותחים, אופים בתנור את הבצק למעט זמן, ולאחר מכן היו מטגנים את הבצק בשמן על אלפס.

3) כיצד הכינו את חלת המצות המשוחים בשמן?

לוקחים את הסלת, בוללים (=מערבבים) את הסולת יחד עם השמן, מוסיפים מים פושרים, וכך מכינים בצק עבה. חייבים ללוש כל הזמן את הבצק על מנת שהבצק לא יחמיץ. את הבצק מחלקים ל-10 חלות.

4) כיצד הכינו את רקיקי המצות המשוחים בשמן?

שומר את השמן בצד, ומערבב את הסולת יחד עם מים פושרים, ומכין את הבצק בצורה דקה (כמו מצה) ולאחר שהמצה מוכנה, מורח (=משיחה) את השמן על גבי המצה.

5) מהו סלת החיטים ממנו צוו בניי להכין את החלות והרקיקים?

קמח מנופה וטוב.

6) להיכן הכניס משה את כל החלות והלחמים?

לתוך סל.

7) מהם שלשת השלבים שעשה משה לאהרון ולבניו בתהליך הקדשתם לכהנים?

טבילה, הלבשת הבגדים, משיחה בשמן המשחה.

8) מה עשו אהרון ובניו לפר לפני שחיתתו?

סמכו את ידיהם עליו.

9) מה עשה משה עם דם הפר?

הזה על קרנות המזבח ואת שאר הדם שפך אל יסוד המזבח.

10) אלו אימורי הפר הוקרבו על גבי המזבח?

- א. החלב המכסה את הקרב.
- ב. היותרת.
- ג. חלק מהכבד.
- ד. שתי הכליות.
- ה. החלב שעל הכליות.

11) אלו מחלקי הפר שרפו באש?

את עור הפר, בשר הפר, ואת פרשו של הפר.

12) מה עשו עם דם האיל הראשון?

הכהן (במקרה שלנו מדובר על משה) היה מקבל את הדם בכלי מיוחד שנקרא "מזרק", לאחר מכן היה הכהן מתקרב אל המזבח, וזורק את הדם מהכלי על שתיים מקרנות המזבח: בקרן מזרחית צפונית ובקרן דרומית ומערבית. הדם שהוזה על הקרן המזרחית צפונית, התפשט גם לקרנות הסמוכות: מזרחית דרומית, ומערבית צפונית. גם הדם שהוזה על הקרן המערבית דרומית, התפשט לקרנות הסמוכות: קרן מזרחית דרומית וקרן מערבית צפונית, וכך התפשט הדם על כל ארבעת קרנות המזבח. דרך זו של זריקת הדם נקראת "שתיים שהן ארבע".

13) איזו פעולה נעשתה לאחר זריקת הדם של האיל הראשון?

ניתוח האיל לנתחים, הפרדת האיברים זה מזה.

14) מהם קרבו וכרעיו של האיל הראשון ומה עשו איתם?

המעיים והחלק התחתון של האיל. רחצו אותם במים.

15) אלו חלקים מהאיל הראשון היה צריך להעלות על גבי מזבח הנחשת? לשם איזה קרבן הועלו?

הקרב, הכרעיים והראש. לשם קרבן עולה.

16) הסבר: "ריח ניחוח אישה לה".

הקרבת האיל על גבי האש היא לריח ניחוח לפני ה'. הקרבת האיל גורמת לה' נחת רוח בכך שבני ישראל עשו כרצון ה' והקריבו את האיל לעולה כמו שה' ציווה אותם.

17) לשם איזה קרבן שימש האיל השני?

שלמי מילואים.

18) מה ציווה ה' למשה לעשות עם דם איל המילואים?

א. לשים מהדם על תנוך אוזנם הימנית של אהרון ובניו.

ב. לשים על בהן ידם הימנית של אהרון ובניו.

ג. לשים על בהן רגלם הימנית של אהרון ובניו.

ד. לזרוק על המזבח בצורה של "שתיים שהן ארבע".

19) מה היה צריך להזות משה על אהרון ובגדיו, ועל בני אהרון ובגדיהם?

חלק משמן המשחה ודם האיל.

20) מהם עשרת הדברים שצוו משה, אהרון ובניו להניף יחד?

א. החלב המכסה את האיל.

ב. האליה, החלק האחורי של הבהמה.

ג. החלב המכסה את הקרב.

ד. היותרת + חלק מהכבד.

ה. שתי הכליות.

ו. החלב שעל שתי הכליות.

ז. שוק הימין.

ח. ככר לחם.

ט. חלת לחם שמן.

י. רקיק.

(21) הסבר את המילה "מילואים".

שלמים.

(22) כיצד נעשתה התנופה עליה צוו משה, אהרון ובניו?

חלקי האיל והלחמים הושמו יחד בכפות אהרון ובניו, משה שם את כף ידו מתחת לכפות ידיהם של אהרון ובניו, וכולם יחד הניפו את הכל ימינה, שמאלה, לפנים, לאחור, למעלה ולמטה.

(23) מה היה צריך לעשות עם עשרת הדברים שהונפו לאחר ההנפה?

להקריב אותם על המזבח.

(24) הסבר: "על העולה".

את האיל הקריבו על המזבח לאחר הקרבת קרבן העולה.

(25) מה היה צריך לעשות עם החזה של איל המילואים ומה נעשה עם החזה בסופו של דבר?

להניף אותו, בסופו של דבר החזה ניתן למשה.

(26) "וקידשת את חזה התנופה ואת שוק התרומה": מהו הציווי העולה מפסוק זה?

שיש לקדש מעתה ואילך את החזה והשוק ולתת בכל קרבן שלמים את החזה והשוק אל הכהן.

(27) מהו ההבדל בין הנפה לתרומה?

הנפה – לארבעת כיווני השמים. תרומה – מעלה ומוריד.

(28) הסבר: "כי תרומה הוא". לגבי מה נאמר פסוק זה?

החזה והשוק מופרשים משאר חלקי הבהמה שמוקרבת לבהמת שלמים.

(29) מה יהיה גורל הבגדים של הכהן הגדול לאחר מותו של אהרון?

יהיה לצאצא של אהרון שישמש לכהן גדול אחריו.

(30) במשך כמה ימים צריך מחליפו של אהרון להתחנך בעבודת הכהונה הגדולה?

7 ימים.

(31) מה צווה משה לעשות עם בשר איל המילואים?

לבשל אותו בחצר אוהל מועד ולאחר מכן שאהרון ובניו יאכלו אותו.

(32) הסבר: "אשר כופר בהם למלא בהם את ידם".

דין זרות התכפר לאהרון ולבניו ובכך מונו להיות כהנים.

(33) מדוע זר אסור באכילת בשר המילואים?

כיוון שעל בשר זה חל דין של קדשי קדשים.

(34) מה הדין במקרה ונשאר מבשר המילואים בבוקר למחרת?

צריך לשרפו.

(35) הסבר: "וחטאת על המזבח בכפרך עליו".

בזמן שאתה מכפר על המזבח, בשעה שאתה מקדש את המזבח, עליך לזרוק דמים על קרנות המזבח.

(36) כיצד קידשו את המזבח בקדושה? (2 דברים)

זריקת דמים, משיחה בשמן המשחה.

(37) מהו הדין שנלמד מדברי התורה: "כל הנוגע במזבח – יקדש".

כל קרבן שעולה על גבי המזבח, אפילו אם הוא קרבן פסול, הרי שאינו יורד מהמזבח, ולמרות שאינו ראוי, הוא מוקרב על גבי המזבח.

38) אלו קרבנות צוו בני ישראל להקריב בכל יום על המזבח? פרט.

כבש אחד בבוקר וכבש אחד בערב.

39) מהם שלשת הדברים שצריך להביא יחד עם כל אחד מהכבשים שהוקרבו בכל יום?

1) עישרון סולת, 2) (עישרון הסולת היה מעורבב עם) רבע ההין שמן, 3) רבע ההין יין.

שאלות – שמות פרקים לה' – לה'

1) "ויקהל משה": מתי הקהיל משה את בני ישראל ולצורך מה הקהיל אותם?

ביום למחרת יו"כ, כדי לצוות אותם על השבת ועל המשכן.

2) הסבר: "וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה'".

יום השבת הוא יום קדוש ויש לנוח בו מנוחה שלימה ורגועה.

3) מה הדין של אדם העושה מלאכה ביום השבת?

סקילה.

4) איזו מלאכה אסרה התורה לעשות בשבת בפרקנו?

הדלקת אש.

5) אלו 2 סוגים של תרומות מזהב תרמו בני ישראל למלאכת המשכן?

תכשיטים, מטבעות וכלים שבורים.

6) מה היה ההבדל בין המלאכה שעשו הנשים לבין אותה מלאכה שעשו נשים חכמות במיוחד?

הנשים הרגילות טוו את החוטים כדרך הארץ בעוד הנשים החכמות במיוחד טוו את החוטים בעוד הצמר היה על העיזים.

7) מהם ששת הדברים שתרמו הנשיאים לצורך מלאכת המשכן?

אבני השהם, אבני המילואים, בשם לקטורת, שמן לשמן המשחה, שמן למאור, קטורת הסמים.

8) משה אומר לעם ישראל שיש אחד עשר תכונות בהם התברך בצלאל שבזכות תכונות אלו, בצלאל הוא האדם המתאים למלאכת המשכן. מהם אחד עשר התכונות האלו? הסבר.

חכמה – מה שלמד מאחרים ויודע מכך.

תבונה – הבנת דבר מתוך דבר.

דעת – רוה"ק.

בכל מלאכה – היכולת לעבוד בכל מלאכה.

היכולת להתעסק בכל סוגי המתכות.

היכולת להתעסק במלאכת סיתות אבנים.

היכולת להתעסק בעבודות העץ.

לעסוק בכל מלאכה שנצרכת לעבודת המשכן.

להורות לאנשים אחרים מה לעשות.

לעסוק במלאכת הרקמה.

לעסוק במלאכת האריגה.

9) מה אמרו חכמי הלב למשה לאחר שראו את נדיבות הלב של בני ישראל לצורך מלאכת המשכן?

שהעם מביאים נדבה יותר ממה שצריך.

10) כיצד הכריז משה לעם להפסיק להביא נדבות לצורך המשכן?

כרוז.

11) הסבר: "מעשה רוקח".

עשו את הקטורת כפי שעושים הרוקחים.

12) ממה עשו את כיוור הנחושת?

מתרומת המראות של נשות בני ישראל.

13) מדוע נקרא המשכן "משכן העדות"?

כיוון שהיא עדות לישראל על כך שה' סלח להם על חטא העגל.

14) הסבר: "אשר פקד על פי משה".

משה רבינו היה אחראי למניית הכספים של תרומות בני ישראל.

15) מה היה תפקידו של איתמר בן אהרון?

על עבודת הלויים – פירוק המשכן והרכבתו.

16) מלא את הטבלה הבאה: כמה מכל מתכת תרמו בני ישראל ולצורך מה שימש?

למה שימש התרומה	כמות התרומה	
לא כתוב	29 ככרות + שבע מאות שלשים שקלי זהב	זהב
האדנים, ווי העמודים והחישוקים.	100 ככרות + 1775 שקלים	כסף
אדני פתח החצר, מזבח הנחושת וכליו, יתדות המשכן ויתדות החצר	70 ככרות + 2400 שקלים	נחושת

17) תרומת הכסף לא הייתה בהתנדבות (לעומת שאר התרומות). מהיכן נתרם הכסף לעבודת המשכן? מחצית השקל.

18) מה עשו חכמי הלב עם מאה ככרות הכסף שתרמו בני ישראל למלאכת המשכן? למה שימש כל כיכר?

אדנים – כל כיכר שימש לאדן אחד.

שאלות – שמות פרק לט' – מ'

1) כיצד הכינו את חוטי הזהב ששימשו להכנת בגדי הכהונה?

קיצצו את טסי הזהב לרדידים, לחלקים קטנים, ולאחר מכן הכינו מהם פתילות.

2) מה עשה משה רבינו לאחר שראה שמלאכת המשכן הסתיימה במהירות?

בירך את בני "יה"ר שתשרה ... ויהי נועם ..."

3) באיזה תאריך ציווה ה' את משה להקים את המשכן?

א' ניסן.

4) מהו סדר הדברים שציווה ה' את משה שיקפיד עליו בהקמת המשכן?

א. הכנסת ארון הברית.

ב. הנחת הפרוכת על הארון.

ג. השולחן ועריכת לחם הפנים.

ד. הכנסת המנורה והדלקת הנרות.

ה. הכנסת מזבח הזהב.

ו. מסך הפתח למשכן.

ז. מזבח העולה.

ח. הכיור ומילוי מים בכיור.

ט. העמדת החצר.

י. העמדת הוילון.

(5) הסבר: "והיה המזבח קדש קדשים".

על המזבח יוקרבו קרבנות שהם בדרגת קדושה של קדש קדשים.

(6) מהו התאריך המדויק בו הוקם המשכן?

א' ניסן בשנה השנייה.

(7) מדוע לא היה יכול משה רבינו להיכנס לתוך המשכן?

כיוון ששרתה עליו שכינה על ידי הענן, ולא היה זה דרך ארץ להיכנס ללא קריאה של ה'.

(8) כיצד ידעו בני ישראל מתי הם צריכים ליסוע לאחת ממסעותיהם?

הענן עלה מעל המשכן.

(9) כיצד הייתה שכינתו של ה' מתגלה בלילה על המשכן?

עמוד האש.

שאלות – שמות פרק ל'

(1) מזבח הקטורת:

א. ממה היה עשוי?

עצי שיטים.

ב. מה היו מידותיו?

אמה על אמה בגובה שתי אמות.

ג. הסבר: מִמֶּנּוּ קָרְנָיו

קרנות המזבח יעשו מלוחות עצי השיטים שהרכיבו את המזבח, ואין להרכיב את

קרני המזבח על לוחות עצי השיטים.

ד. במה היה מצופה מזבח הקטורת?

זהב.

ה. היכן היו הטבעות על מזבח הזהב (מזבח הקטורת) ולמה שימשו?

בזוויות בשני צידי המזבח. שימשו לבדים.

ו. היכן במשכן יש לשים את מזבח הקטורת – דייק בתשובתך?

לפני הפרוכת בדיוק מול הארון.

ז. באלו זמנים ביום היה הכהן מקטיר קטורת על מזבח הקטורת?

בבוקר – לפני דישון המנורה ובערב – בשעת הדלקת נרות המנורה.

(2) מהם ארבעת הדברים שאסרה התורה להעלות על מזבח הקטורת?

א. קטורת זרה.

ב. עולה.

ג. מנחה.

ד. נס של יין.

(3) באיזה יום בשנה, הכהן הגדול כן מזה מדם קרבנות על מזבח הקטורת?

יום כיפור.

(4) קִדְּשׁ קִדְּשִׁים הוא לִיקָן־ק – על מי זה נאמר ומה הדין בפסוק זה?

מזבח הזהב – והדין הוא שהוא מקודש רק לצורך הקטרת הקטורת והזאת דם הפר והשעיר של יום הכיפורים.

5) מה ציווה ה' את משה לעשות בשעה שהוא ירצה לדעת את מניין האנשים שבבני ישראל? לקחת מחצית השקל מכל אחד מהם, ולספור את מטבעות מחצית השקל שאסף.

6) "כפר נפשו" – למה הכוונה?

פדיון נפשו לכפרה – מחצית השקל.

7) מה יקרה חלילה אם בני ישראל יימנו שלא על ידי נתינת כפר נפשם? נגף.

8) כמה מטבעות של גרה יש במטבע אחד של מחצית השקל?

20

9) מאיזה גיל יש לתת את מחצית השקל?

20

10) מהו האיסור שנאמר על העשירים והעניים לגבי מחצית השקל?

העשיר לא ירבה והדל לא ימעט.

11) "לכפר על נפשותיכם" – כיצד מחצית השקל מכפרת על חטאי בני ישראל?

על ידי קניית קרבנות.

12) מה ציווה ה' את משה לעשות עם מחצית השקל שיאסוף מבני ישראל בשעת המניין?

לבנות את המשכן.

13) וְהָיָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְזָכְרוֹן לְפָנַי קֶזֶק – על מה נאמר?

על בניית המשכן – הכנת האדנים.

14) הכיור:

א. מאיזה חומר היה עשוי הכיור?

נחושת.

ב. מה וכן הכיור?

בסיס הכיור.

ג. למה ישמש הכיור?

הכהנים יקדו ממנו את ידיהם ואת רגליהם בשעה שהם ייכנסו לעבודת המשכן.

ד. היכן היה מונח הכיור?

קצת דרומית לפתח החצר, ועמד מזרחית למשכן ומערבית למזבח הנחושת.

ה. אלו שני עבודות מוזכרות בתורה שהכהן צריך לקדם את ידיו ורגליו לפני עבודות

אלו?

הקטרת הקטורת והקרבת קרבנות על מזבח העולה.

ו. מה דין כהן שעבד אחת מעבודות אלו ללא שקידש את ידיו ורגליו?

חייב מיתה.

15) מה היו חמשת המרכיבים של שמן המשחה? כתוב הסבר ליד כל אחד מהמרכיבים ואת הכמות

שלקחו מכל מרכיב.

המרכיב	ההסבר	הכמות
מר דרוו	סוג בשם שנקרא דרוו	משקל של 500 שקלים
קנמן בשם	קליפת עץ שנקרא קינמון	משקל של 500 שקלים
קנה בשם	קנה של בשם	משקל של 250 שקלים

קדה	שורש של עשב שנקרא קידה	משקל של 500 שקלים
שמן זית	שמן זית	היין

- 16) הסבר: "ועשית אותה רקח מרקחת מעשה רוקח":
יש לעשות את שמן המשחה באופן מיוחד – כמו שהרוקחים מכינים תערובת כזו.
- 17) אלו שמונה דברים ציוותה התורה למשווח בשמן המשחה?
 א. המשכן.
 ב. הארון.
 ג. השולחן וכליו.
 ד. המנורה וכליה.
 ה. מזבח הקטורת.
 ו. מזבח העולה.
 ז. הכיור.
 ח. אהרון ובניו.
- 18) התורה כתבה שלאחר משיחת המשכן וכליו בשמן המשחה, הם יהיו קודש קדשים. איזה דין כתבה התורה בציווי זה?
 קדושת הכלים היא שכאשר מכניסים דבר כלשהו לתוך הכלי (כל עוד הוא ראוי לכלי), הדבר הוא הופך להיות קודש, וברגע שהוא נמצא בתוך הכלי, הוא נפסל בלינה.
- 19) אלו שני איסורים נאמרו לגבי שמן המשחה?
 א. אסור לסוך בו אדם.
 ב. לא לעשות במתכונתו.
- 20) מה עונשו של אדם שמכין שמן באופן זהה לשמן המשחה?
 כרת.
- 21) אלו בשמים ציוותה התורה לקחת כדי להכין את הקטורת?
 נטף, שחלת, חלבנה ולבונה.
- 22) מה ציוותה התורה לגבי סוגי בשמים אלו? לאחר שכתבת את התשובה – כתוב זאת בלשון הפסוק.
 שמשקלם יהיה שווה – בד בבד יהיה.
- 23) מִמֶּלֶח – מה ציוותה התורה לעשות לקטורת?
 לערבב את הקטורת.
- 24) וְשָׁחֲקֵת מִמֶּנָּה הַדֶּק – הסבר.
 יש לשחוק את הקטורת עד שתהיה מאוד דקה.
- 25) מהו האיסור שאסרה התורה לגבי הקטורת? מה דינו של אדם שעובר על איסור זה?
 לא להכין קטורת במתכונת זו. כרת.
- שאלות – שמות פרקים לא' – לב'
 1) מהם הכישורים שחנן ה' את בצלאל כדי שיוכל לבנות את המשכן?
 א. חכמה – שלומד מאנשים אחרים.
 ב. תבונה – הבנת דבר מתוך דבר.
 ג. דעת – רוח הקודש.
 ד. בכל מלאכה – היכולת לעסוק בכל מלאכה שהיא.

- ה. לחשוב מחשבות – לתכנן בכל המלאכות שיש.
- ו. חרושת אבן – סיתות האבנים.
- ז. חרושת – אומנות – עץ.
- ח. לעשות בכל מלאכה – היכולת לעסוק בכל המלאכות הנצרכות לעבודת המשכן.
- 9 (2) אָךְ אֶת שְׂבֻתֵי תִשְׁמְרוּ – מדוע היה צורך מיוחד לצוות על השבת?
מכיוון שהייתה מחשבה שבניית המשכן תדחה את השבת.
- 10 (3) כיצד יודעים אומות העולם שה' קידש את ישראל?
על ידי נתינת השבת לישראל.
- 11 (4) מה דינו של אדם המחלל שבת במקרה ויש עדים והתראה ומה דינו של מחלל השבת במקרה ואין עדים והתראה?
במקרה ויש עדים והתראה – סקילה. במקרה ואין עדים והתראה – כרת.
- 12 (5) לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁבֻת – מהו הציווי בפסוק זה?
להכין את צרכי השבת ביום שישי.
- 13 (6) מה נתן ה' למשה לאחר שסיים לדבר איתו בהר סיני?
שני לוחות אבנים.
- 14 (7) ממה היו עשויות לוחות הברית ומי כתב את הכתב על גבי הלוחות?
אבנים, ה'.
- 15 (8) וַיֵּרָא הָעָם כִּי בִשֵׁשׁ מַשָּׁה לָרֶדֶת מִן הַקֶּהָר
א. הסבר מהו בושש.
מתאחר.
- ב. מדוע חשש העם? מה היה היסוד לחששו?
משה אמר לבני ישראל שהוא ירד מהר סיני לאחר ארבעים יום, וכונתו של משה הייתה שהוא יעלה להר סיני לאחר ארבעים יום שלמים, ובני ישראל חשבו שהיום שבו עלה משה רבינו להר סיני נחשב כאחד מארבעים הימים, ולכן, חשבו בני ישראל שמשה מתאחר לרדת מההר, למרות שמשה היה צריך לרדת ביום למחרת.
- ג. מה דרש העם שהתאסף על אהרון?
לעשות להם אליל שילך לפניו במדבר.
- 16 (9) מה אמר אהרון לבני ישראל לעשות, לאחר שדרשו ממנו לעשות להם אלילים?
לפרוק את תכשיטי הזהב מנשותיהם.
- 17 (10) מהו החרט ולשם מה השתמש בו אהרון?
החרט הוא כלי מיוחד בו היו עובדים הצורפים. אהרון השתמש בו לעשיית העגל.
- 18 (11) מה עשה אהרון עם הזהב שהביאו לו בני ישראל?
עגל זהב.
- 19 (12) מה אמר הערב רב לבני ישראל לאחר עשיית העגל?
אלה אלוהיך ישראל.
- 20 (13) מהם שני הדברים שעשה אהרון לאחר שראה שבני ישראל מרוצים מהעגל שעשה?
בנה מזבח ואמר חג לה' מחר.
- 21 (14) סָרוּ מִתַּרְ מִן הַדָּרֶךְ :
א. מהו הדגש על חטאם המהיר של עם ישראל?
שבעוד שהם עומדים למרגלות הר סיני, הם עשו עגל.

ב. מה אמר ה' למשה בעקבות חטאם של בני ישראל?

לרדת מהר סיני.

(15) מה רצה ה' לעשות לעם ישראל לאחר שחטאו בחטא העגל?

להשמיד את כל העם.

(16) מהם שני המרכיבים המרכזיים בטענתו של משה לה', לכך שלא ישמיד את בני ישראל?

א. חילול ה'.

ב. זכות אבות.

(17) "ברעה הוציאם" – מה החשש שיאמרו המצרים במשפט זה?

שה' הוציא את בני"י ממצרים כדי להרע להם.

(18) מה היה הנס בדרך כתיבת הכתב על לוחות הברית?

היה ניתן לקרוא את הכתוב שם משני הצדדים.

(19) וַיִּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ אֶת קוֹל הָעָם בְּרָעָה – הסבר.

יהושע שמע את קול התרועות של בני ישראל שהריעו בשעה שאכלו ושתו בעבדם את העגל.

(20) מה חשב יהושע בשעה ששמע את קול התרועות של בני ישראל בשעה שהם עבדו במחנה? מה ענה לו משה?

יהושע חשב שהוא שמע קולות של מלחמה. משה ענה לו שאין מדובר בקולות של מלחמה, אלא קולות של חירופים.

(21) "קול ענות" – מהו קול ענות?

קול גידופים.

(22) מה עשה משה עם הלוחות בשעה שהוא ראה את העגל שעשו בני ישראל?

שבר אותם.

(23) מה עשה משה עם העגל שעשו בני ישראל?

א. שרף באש.

ב. טחן את העגל.

ג. פיזר את האפר על פני המים.

(24) מה שאל משה את אהרון בשעה שראה את העגל? מה ענה לו אהרון?

משה שאל את אהרון מה עשה לו עם ישראל שבגלל זה הוא הכשיל אותם בעשיית העגל. אהרון ענה למשה שהדרישה לעשיית העגל היא דרישה של בני ישראל.

(25) כיצד יצר אהרון את העגל לפי מה שסיפר למשה?

השליך את העגל באש ויצאה המסיכה.

(26) כי פרוע הוא – כיצד הי בני ישראל פרועים?

אהרון גילה את חטאם.

(27) הסבר - לְשִׁמְצָה בְּקִמְיָהֶם.

החטא של בני ישראל יהיה להם לגנאי בפני כל מי שקם עליהם, הגנאי של ישראל על חטאם ישמש את אויביהם.

(28) היכן נעמד משה בשעה ששאל מי לה' אלי? מי ענה לקריאה זו?

בשער המחנה – בני לוי ענו לקריאתו.

(29) מה אמר ה' למשה לצוות את בני לוי?

להרוג את כל מי שעבד לעגל – אפילו אם הוא קרוב משפחה של הלוי.

(30) כמה אנשים נהרגו על ידי בני לוי?

- (31) מֵלֵאֵי יְדֹכֶם הַיּוֹם לִיקָן־ק – הַסֵּבֵר. כִּי־צַד יִמְלֵאוּ הַלְוִיִּים אֶת יָדֵיהֶם?
**שְׁהַיּוֹם הֵם יִמּוֹנוּ לַעֲבוֹד בַּמִּקְדָּשׁ בַּמְּקוֹם הַבְּכוּרוֹת – עַל יְדֵי הַרִיגַת הַחוּטָאִים בַּעֲגֹל – אִפִּילוּ אִם
 הוּא קָרוֹב מִשְׂפַּחַה שֶׁל בֶּן הַלְוִי.**
- (32) מֵעֵבֶר לַמִּינֵי לַעֲבוֹדָה בַּבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ – לָמָּה עוֹד יִזְכּוּ בְנֵי לְוִי בְּזִכּוֹת נֶאֱמָנוֹתָם לֵה?
בְּרַכָּה.
- (33) מָה אָמַר מֹשֶׁה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁיעֶשֶׂה עַל מִנַּת שִׁיּוּכֵל אוֹלֵי לַכֹּפֶר עַל הַחֲטָא שֶׁלֵּהם?
יַעֲלֶה שׁוֹב לַהֵר סִינִי.
- (34) מָה אָמַר מֹשֶׁה לֵה? לַעֲשׂוֹת בַּמִּקְרָה וְהוּא לֹא יִמְחַל לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל חֲטָא הָעֶגְל?
לְמַחֹק אוֹתוֹ מִסִּפְרוֹ.
- (35) מָה הֵייתָ תְּגוֹבַתּוֹ שֶׁל הַלְּבַקְשָׁתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה לְמַחֹק אֶת שְׁמוֹ מִסִּפְרֵי הַתּוֹרָה?
מִי אֲשֶׁר חֲטָא לִי ... אַתָּה הָרִי לֹא חֲטָאת לִי וְלֹכֵן אֵין סִיבָה לְמַחֹק אוֹתָךְ מִסִּפְרֵי.
- (36) לְפָנֵי חֲטָא הָעֶגֶל – מִי הָיָה אֲמוֹר לִלְכַת לְפָנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַנִּיסָה לְאַרְץ. לְאַחַר הַחֲטָא – מִי אֲמוֹר
 לִלְכַת לְפָנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַנִּיסַתְם לְאַרְץ?
**לְפָנֵי הַחֲטָא – ה' הָיָה צָרִיךְ לִלְכַת לְפָנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל. לְאַחַר הַחֲטָא- הַמִּלְאָךְ יֵלֵךְ לְפָנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל
 בַּמִּקְוֵמוֹ שֶׁל ה'.**
- (37) מִדּוֹעַ הַמִּיתָ ה' בְּעַם יִשְׂרָאֵל?
כַּעֲוֹנֵשׁ עַל חֲטָא הָעֶגֶל.
- (38) מִתִּי ה' כֵּן יַעֲנִישׁ עַל חֲטָא הָעֶגֶל?
מִיָּדֵי פַעַם כִּשֶׁה' יִרְצֶה לְהִזְכֹּר בַּחֲטָא הָעֶגֶל.

שאלות – שמות פרק לג'

- 1) מהו תפקידו של המלאך בשעת הכניסה לארץ ישראל וכיצד גרם החטא לכך שדווקא הלאך הוא שילווה את בני ישראל בכניסתם לארץ?
תפקידו של המלאך – לגרש את יושבי הארץ.
הסיבה שחטא העגל מנע מכך שה' בעצמו יגרש את כל יושבי הארץ היא מכיוון שיש חשש שעם ישראל ימרוד בה', ומרידה במלאך היא פחות חמורה.
- 2) מה הייתה תגובת העם כאשר שמעו שהמלאך הוא שילווה את בני ישראל בשעה שייכנסו לארץ?
התאבלו ולא הסכימו להוריד את הכתר שניתן להם בהר סיני.
- 3) מהם שלושת המרכיבים בדבריו של ה' אל בני ישראל לאחר שלא רצו להוריד את כתריהם?
א. עדיף שהמלאך ילווה אותם – כך ה' לא ישמיד אותם.
ב. ציווי להוריד מיד את הכתרים.
ג. בעתיד – ה' כן יעניש את בני ישראל על חטא העגל.
- 4) אוהלו של משה:
א. באיזה מרחק ממחנה ישראל פרס משה את האוהל שלו לאחר חטא העגל?
אלפיים אמה.
ב. כיצד קרא משה לאוהל שלו שהוא פרס מחוץ למחנה?
אוהל מועד.
ג. מי היה מגיע אל אוהלו של משה?
כל מבקש ה'.
- 5) מה עשה כל אדם מישראל בשעה שמושה יצא מהמחנה אל האוהל שלו? מדוע?
קם מפני כבודו.
- 6) מה עשו בני ישראל בשעה שהביטו אל משה בשעת כניסתו אל אוהל מועד?
שיבחו אותו – אשרי ילוד אישה.
- 7) מה היה קורה בשעה שמושה היה נעמד בפתח אוהל מועד?
הענן היה מכסה את האוהל.
- 8) מה היו עושים בני ישראל בשעה שהיו רואים את הענן יורד על אוהל מועד?
משתחוים כל אחד בפתח אוהלו.
- 9) מה היה ההבדל בין נבואתן של משה לנבואת שאר הנביאים כפי שכתוב בפסוק?
ה' היה מדבר עם משה פנים בפנים.
- 10) היכן היה יהושע בשעה שמושה היה הולך למחנה ישראל כדי ללמד את בני ישראל את דבר ה'?
באוהל מועד.
- 11) וְאַתָּה לֹא הוֹדַעְתָּנִי אֶת אֲשֶׁר תִּשְׁלַח עִמִּי – מהי טענתו של משה בדבריו אל ה'?
משה אינו חפץ בליווי של המלאך אלא רק בליווי של ה'.
- 12) מהם שני הסיבות שבגללם רצה משה שה' יקיים את דבריו?
א. ידעתך בשם – אתה חשוב יותר משאר בני האדם.
ב. משה מצא חן בעיני ה'.
- 13) מה ביקש משה מה' על כך שמושה מצא חן בעיני ה'?
לדעת מהו השכר שה' נותן למי שמוצא חן בעיניו.
- 14) מה הייתה תשובתו של ה' למשה על כך שאין הוא מעוניין בליווי של מלאך?
ה' אמר למשה שהוא בעצמו ילך לפני בני ישראל.

- 15) איזו טענה נוספת נותן משה לה' שעדיף לכך שה' הוא שילווה את בני ישראל בכניסתם לארץ?
שכך כולם יידעו שבני ישראל מצאו חן בעיני משה.
- 16) איזה דבר נוסף ביקש משה מה'? מהי הסיבה שה' הסכים לדבר זה?
**שעם ישראל יהיה מופרש משאר העמים ע"י שה' לא ישרה את שכנתו בתוך העמים האחרים.
ה' הסכים לכך משום שמשה מצא חן בעיניו וה' אהב אותו יותר משאר בני האדם.**
- 17) לאחר שמשה נוכח שהיה זה עת רצון לפני ה' – מה ביקש משה מה'? מה הייתה תשובתו של ה'?
שה' יראה לו את כבודו. ה' ענה למשה שאמנם הוא יעביר את מידת טובו על פניו, אך גם בשעה זו משה לא יוכל לראות את כבודו של ה', ומשה יוכל לראות רק את אחוריו של ה'.
- 18) מה יקרה בשעה שה' יעביר את מידת טובו על משה רבינו?
ה' ילמד את משה את שלוש עשרה המידות.
- 19) מה יקרה בשעה שבני ישראל יאמרו את שלש עשרה המידות?
ה' יתמלא ברחמים על בני ישראל.
- 20) מדוע סירב ה' לבקשתו של משה לראות את פני השכינה?
מכיוון שאדם מת מיד כשהוא רואה את פניו של ה'.
- 21) היכן יעמוד משה רבינו כדי לראות את אחוריו של ה'? היכן יניח ה' את משה בשעה שכבודו של ה' יעבור?
על הסלע שבראש הר סיני. ה' ישים את משה במערה.
- 22) וְשָׁפַתִּי כַּפִּי עָלֶיךָ עַד עֶבְרִי – הסבר.
במאמרי, אני אגן עליך עד שאסיים לעבור לפניך.

שאלות – שמות פרק לד'

- 1) מה ציווה ה' את משה לעשות כדי שהוא יוכל לכתוב לוחות נוספים?
לפסול לוחות נוספים.
- 2) מי כתב את הכתב על הלוחות השניים?
ה'.
- 3) באיזה זמן של היום יעלה משה לפסגת הר סיני?
מוקדם בבוקר.
- 4) אלו שלוש הבדלים יש בין העומדים למרגלות הר סיני בשעת נתינת לוחות ראשונים לבין עמידתם בשעת נתינת לוחות שניים?
**א. אסור לזקני ישראל לעלות אל הר סיני בכלל.
ב. אסור לאף אחד לעמוד בשיפולי ההר.
ג. אסור לבהמות לרעות מול הר סיני.**
- 5) הסבר כל אחת מהמילים הבאות:
- א. יִקְיָק יִקְיָק - שתי שמות מידת הרחמים של ה', ה' מתנהג עם האדם במידת הרחמים בשתי מציאויות: כאשר האדם לא חטא וכאשר האדם חטא וחזר בתשובה,
- ב. אֵל - גם התגלותו של ה' בשם "אל" היא התגלות במידת הרחמים, אלא שמדובר במידת הרחמים במדרגה שונה ממידת הרחמים המתגלה על ידי שם של י-ה-ו-ה,
- ג. רְחוּם - ה' מרחם על האדם ומונע ממנו ליפול למכשול,
- ד. וְחַנּוּן - ה' מרחם על אנשיו ודואג להוציאם מהמכשול אליו הם נפלו,

- ה. אָרְךָ אַפִּים - ה' מאריך אף לחוטאים, ה' אינו ממחר להעניש את החוטאים כדי שיוכלו לחזור בתשובה,
- ו. וְרַב חֶסֶד - ה' מרבה חסדים למי שזקוק לכך. מי שזקוק לחסדים כדי לצאת נקי בדין, ה' מטה אליו חסד,
- ז. וְאֶמֶת - ה' נאמן לשלם שכר טוב למי שעושה את רצונו
- ח. נֶצֶר חֶסֶד לְאֲלֹפִים - ה' שומר מעשה טוב שאדם עשה, עד לאלפיים דורות אחריו. אם אדם עשה מעשה טוב, ה' זוקף מעשה טוב זה עד שיעברו אלפיים דורות, ונותן שכר לכל הדורות הללו,
- ט. נִשְׂא עֶוֹן וְפֹשַׁע - ה' מוחל לאדם על העוונות והפשעים שהוא עושה. עוון הוא חטא במזיד, ופשע הוא חטא שאדם עובר בכוונה כדי למרווד בה'. אם האדם חוזר בתשובה, ה' מוחל גם על העוונות וגם על הפשעים,
- י. וְחֶטְאָה - וכן מוחל ה' על החטאים שנעשים בשוגג,
- יא. וְנִקְהָ לֹא יִנְקָה - ה' אינו מוחק את החטא לגמרי, אלא ה' מעניש את החוטא מעט בכל פעם, וכך אין החוטא קורס בעונש שה' מביא עליו,
- יב. פֶּקֶד עֶוֹן אָבוֹת עַל בְּנֵים - ה' זוכר את חטאי האבות, ומעניש גם את בניהם של החוטאים. אם הבן של אדם חוטא, ה' מעניש אותו גם בגלל חטאי אביו,
- יג. וְעַל בְּנֵי בְנֵים - וכן אם נכדים של אדם חוטאים, ה' מעניש גם אותם על חטאי סבא שלהם,
- יד. עַל שְׁלִשִּׁים וְעַל רְבָעִים - וכן אם דור שלישי או דור רביעי של אדם חוטאים, ה' מעניש אותם בחטאי סבא רבה שלהם, אולם אין ה' מעניש דור חמישי בחטאי סבא רבה שלו שחטא. ה' מגלגל את החטא ומעניש עליו רק עד ארבע דורות.

- 6) מה מיהר משה לעשות בשעה שראה את שכירתו של ה' עוברת?
מיהר להשתחוות.
- 7) מהם שלושת הדברים שביקש משה בשעה שה' עבר לפניו?
א. שה' ילך בקרב בני"י.
ב. שה' יסלח לבני"י על חטא העגל.
ג. שה' לא ישה את שכירתו על גויים.
- 8) מדוע הסכים ה' להשרות את שכירתו בתוך בני ישראל? מה תעשה השראת השכינה בישראל לעמים האחרים?
ה' הסכים מכיוון שמשה מצא חן בעיניו. השראת השכינה תטיל פחד על העמים האחרים.
- 9) הסבר- שְׁמֹר לְךָ אֶת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם משה, תשמור על הדברים שאני מצווה אותך עליהם, ולאחר שהם יהיו חקוקים על לבך, תספר לבני ישראל על הציוויים עליהם אני מצווה אותך.
- 10) מה יעשו יושבי הארץ במקרה ובני ישראל יתחתנו עימם?
יסיטו את בני"י לעבוד ע"ז.
- 11) וְכָל מִקְנֶךָ תִּזְכָּר - הסבר.
כל הזכרים בבהמות שלך.
- 12) מה יש לעשות עם בכור חמור?
לפדות בשה.
- 13) מה הדין במקרה ואדם לא פודה את בכור החמור שלו?

יש לערוף אותו.

14) וְלֹא יֵרָאוּ פְּנֵי רִיקָם – מהו הציווי בפסוק זה?
בשעה שאתה עולה לרגל לבית המקדש, אסור לך לראות את פניי ריקם, יש להביא קרבן
להקרבה בשעת העלייה לרגל.

15) מאלו מלאכות ציוותה התורה לשבות בשבת בפרקים אלו?
חריש וקציר.

16) הסבר - בַּפְּנֵי קֶצֶיר חֲטִים – באיזה חג מדובר?
בחג השבועות מביאים את הקרבן הראשון מהחטים החדשות, מקריבים את שתי הלחם
העשויות מהחטים החדשות בחג השבועות.

17) העלייה לרגל:

א. כמה פעמים אדם חייב לעלות לרגל בכל שנה?

3

ב. מדוע היה צורך לה' לצוות את בני ישראל לעלות לרגל בזמנים מיוחדים?
כיוון שה' ידע שהוא עתיד להרחיב את גבול ארצם של בני ישראל, ובני ישראל לא יוכלו
לעלות באופן סדיר כל הזמן לביהמ"ק.

ג. מה הבטיחה התורה לבני ישראל בשעה שיעלו לבית המקדש?
שלא יחמוד איש את ארצם.

18) כָּתַב לְךָ אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה :

א. אלו מצוות ציווה ה' את משה לכתוב?

את המצוות האחרונות שבפרשת כי תישא.

ב. מהו הנימוק שכתבה התורה לציווי של ה' למשה לכתוב מצוות אלו?
על פי הדברים האלה כרת ה' ברית עם בני ישראל.

19) מהם שני הדברים שלא עשה משה בארבעים הימים ששהה על הר סיני ובהם קיבל את התורה?
לא אכל ולא שתה.

20) כתוב בקצרה את מספר הפעמים שעלה משה להר סיני ולשם מה עלה בכל פעם.

בפעם הראשונה עלה משה להר סיני כדי לקבל את הלוחות, ובסוף ארבעים הימים ירד ושבר את
הלוחות לאחר שראה את העגל. לאחר מכן עלה משה להתחנן לפני ה' במשך ארבעים ימים
נוספים כדי שה' יסלח לבני ישראל על חטאם. לאחר שה' סלח לישראל, עלה משה להר סיני
בפעם השלישית כדי לקבל את הלוחות השניים, והתורה כאן מספרת מה קרה לאחר שמשה ירד
בפעם השלישית. הירידה השלישית בה הוריד משה את הלוחות השניים, הייתה ביום
הכיפורים.

21) מה קרה למשה בשעה שירד מהר סיני עם הלוחות השניים? ממה קרה דבר זה?
קרנו פניו, מדיבור של ה' איתו.

22) קרינת פני משה:

א. מה הייתה תגובת אהרון והעם לקרינת פניו של משה?

הם פחדו לגשת אל משה.

ב. כיצד ניגשו אל משה בסופו של דבר?

משה קרא להם.

ג. מה ציווה משה את בני ישראל לאחר שניגשו אליו בני ישראל?

את כל המצוות שנאמרו על הר סיני.

ד. לאחר שמשה סיים לצוות את בני ישראל את המצוות, מה עשה כדי שלא כולם יראו את קרינת פניו?

שם על פניו מסוה.

ה. מתני היה משה לובש מסוה ומתי לא?

כאשר היה מדבר עם בני ישראל היה לובש את המסוה וכאשר היה מדבר עם ה' היה מסיר את המסוה.